

Casa Corpului Didactic Neamț
Anul Anul XXIV, Nr. 3
2025

ȘCOALA MODERNĂ

Calitate

Competitivitate

Distincție

Casa Corpului Didactic Neamț

Publicație pentru dezvoltare profesională și managerială în educație

CUPRINS

<i>Domeniul</i>	<i>Autor</i>	<i>Articol</i>	<i>Pag.</i>
Considerații metodice	Vrânceanu Miruna	Pedagogia digitală în educația timpurie	3
	Carp Coca	Digitalizarea în școala modernă	5
	Corbu Magdalena	Activitățile matematice în grădinița de copii	7
	Cozma Magdalena	Muzica vocală (studiu)	9
	Marin Maria	Integrarea echipamentelor tehnice în activitățile educaționale – oportunități, limite, provocări	11
	Samoilă Cătălina Mihaela	Tradițional și modern în activitățile cu preșcolarii – perspective actuale în educația timpurie	14
	Lupuleasa Ancuța	Rolul jocului didactic în învățământul preșcolar	16
	Pădure Ioana- Andreea	Utilitatea jocului în dezvoltarea emoțională a copilului preșcolar	18
	Apostoaie Raluca	Mini ghid practic pentru sprijinirea tranziției copilului din familie către creșă sau grădiniță, pași pentru pregătirea emoțională a copilului pentru tranziția din familie în instituție	22
Psihopedagogie	Bulaga Ioana Smaranda	Copilul de azi nu are nevoie de mai mult, ci de mai bine	25
	Cozma Minodora	Educația incluzivă și sănătatea mintală în contextul educației digitale-o abordare critică	27
	Socea Daniela	Factori care determină migrația persoanelor calificate și înalt calificate	29
	Hîrțan Ana	Educația digitală în grădiniță– limite și provocări	33
	Horceac Ioana	Jurnal de bord, între idealism și realitate. Confesiunile unei educatoare la început de drum	36
	Kosztá Alina – Elena	Importanța integrării pedagogiei digitale în lecțiile din învățământul primar	38
	Atodiresei Mihaela-	Implicații deontologice în relația profesor-elev	40

	Elena		
	Moldovan Ionela	Strategii de învățare a copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES)	46
	Cobzaru Luminița	Practici parentale pentru susținerea copiilor în traseul școlar	48
	Caraiman Ionela – Laura	Integrarea copiilor cu CES în școala de masă și în societate. Studiu de specialitate	51
	Caraiman Ionela – Laura	Decalogul educatoarei, din perspectiva managementului grupei de preșcolari. Studiu de specialitate	54
	Maxim Claudiu- Constantin Bărgăoanu Laura- Daniela	Stresul ocupațional. Problematika stresului	56
	Maxim Claudiu- Constantin Bărgăoanu Laura- Daniela	Proiect educațional. Pentru dezvoltarea autoeficacității legată de carieră	59
	Brînzucă Andreea	Dezvoltarea emoțională și comportamentală a preșcolarului cu vârsta între 5-6 ani	64
	Vrânceanu Miruna	Valențele formative ale jocului la vârsta preșcolară	68
Proiecte europene	Scurtu Cristina- Simona	Proiectul Erasmus+ KA121 School Education-Staff mobilities 2024-1-RO01-KA121-SCH-000205676 Environmental education: learning and acting for a better future	70
	Măță Ovidiu	Dincolo de ecrane: când tehnologia devine magie în sala de clasă	72
	Irina Elena-Roxana	O <i>Odisee educațională în Grecia</i> , sub semnul Erasmus+	74

PEDAGOGIA DIGITALĂ ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

**Profesor pentru educație timpurie, Vrânceanu Miruna
Școala Gimnazială Domnească, Târgu Neamț**

În contextul societății contemporane, caracterizată de dezvoltarea accelerată a tehnologiilor digitale, educația se află într-un proces continuu de adaptare și transformare. Pedagogia digitală reprezintă un domeniu emergent care integrează tehnologia în procesul educațional, având ca scop îmbunătățirea învățării și adaptarea acesteia la nevoile generațiilor actuale. În educația timpurie, utilizarea tehnologiilor digitale trebuie realizată cu responsabilitate, având în vedere particularitățile de vârstă ale copiilor și rolul esențial al experiențelor directe, concrete. Pedagogia digitală se referă la ansamblul de teorii, metode și practici educaționale care utilizează tehnologia digitală pentru a sprijini procesul de predare-învățare. Aceasta nu presupune doar folosirea dispozitivelor digitale (tablete, calculatoare, table interactive), ci și proiectarea unor activități didactice

adaptate mediului digital, centrate pe copil și pe dezvoltarea competențelor-cheie.

În educația timpurie, pedagogia digitală urmărește stimularea curiozității, creativității și gândirii critice, fără a înlocui jocul tradițional, ci completându-l. Accentul se pune pe utilizarea echilibrată a tehnologiei, ca instrument de explorare și învățare activă.

Tehnologia digitală poate avea un rol semnificativ în dezvoltarea cognitivă, socio-emoțională și lingvistică a copiilor de vârstă preșcolară, dacă este utilizată corespunzător. Aplicațiile educaționale interactive, jocurile digitale și resursele multimedia pot facilita învățarea prin joc, contribuind la dezvoltarea atenției, memoriei și capacității de rezolvare a problemelor. De asemenea, tehnologia poate sprijini incluziunea educațională, oferind oportunități de învățare personalizată pentru copiii cu cerințe educaționale speciale. Instrumentele digitale pot facilita comunicarea dintre educatori, copii și părinți, consolidând parteneriatul educațional.

Printre principalele beneficii ale integrării pedagogiei digitale în educația timpurie se numără:

- creșterea motivației pentru învățare prin activități interactive și atractive;
- adaptarea ritmului de învățare la nevoile individuale ale copiilor;
- dezvoltarea competențelor digitale de bază încă de la vârste fragede;
- stimularea creativității și a expresivității prin utilizarea resurselor multimedia;
- sprijinirea învățării colaborative și a comunicării.

În ciuda beneficiilor, utilizarea excesivă sau neadecvată a tehnologiei digitale în educația timpurie poate avea efecte negative. Printre riscuri se numără reducerea interacțiunii sociale directe, scăderea activității fizice și expunerea prelungită la ecrane.

De aceea, rolul educatorului este esențial în selectarea conținuturilor digitale adecvate și în

stabilirea unor limite clare privind timpul de utilizare a tehnologiei. Activitățile digitale trebuie integrate armonios în curriculum, alături de jocul liber, activitățile practice și interacțiunea directă cu mediul.

Educatorul are responsabilitatea de a media relația copilului cu tehnologia, asigurând un echilibru între activitățile tradiționale și cele digitale. Competențele digitale ale cadrelor didactice sunt esențiale pentru implementarea eficientă a pedagogiei digitale. Formarea continuă a educatorilor în domeniul tehnologiei educaționale contribuie la crearea unor contexte de învățare moderne, sigure și stimulative. Educatorul trebuie să adopte o atitudine reflexivă și critică față de utilizarea tehnologiei, având mereu în vedere interesul superior al copilului.

Pedagogia digitală în educația timpurie reprezintă o oportunitate de modernizare a procesului educațional, cu condiția utilizării responsabile și echilibrate a tehnologiei. Integrarea instrumentelor digitale poate sprijini dezvoltarea armonioasă a copiilor, completând metodele tradiționale de predare. Succesul pedagogiei digitale depinde de competențele educatorilor, de calitatea resurselor utilizate și de colaborarea cu familia. Astfel, tehnologia

devine un aliat al educației timpurii, contribuind la formarea unor copii autonomi, creativi și adaptați cerințelor societății actuale.

Bibliografie

1. Prensky, M. (2001). *Digital Natives, Digital Immigrants*. On the Horizon, MCB University Press.
2. Plowman, L., McPake, J., & Stephen, C. (2010). *The technologisation of childhood? Young children and technology in the home*. Children & Society.
3. UNESCO (2017). *ICT in Early Childhood Education*. Paris: UNESCO.
4. Ministerul Educației (2019). *Curriculum pentru educația timpurie*. București.
5. Marsh, J. (2014). *Digital play in the early years*. Educational Psychology.

DIGITALIZAREA ÎN ȘCOALA MODERNĂ

Profesor Carp Coca
Școala Gimnazială, comuna Boghicea

În ultimele decenii, tehnologia a devenit o parte esențială a vieții noastre. Școala modernă nu mai poate funcționa fără instrumente digitale, iar procesul de învățare se schimbă rapid. Digitalizarea în educație înseamnă folosirea tehnologiei pentru a îmbunătăți predarea, învățarea și comunicarea dintre elevi, profesori și părinți. Această transformare aduce numeroase avantaje, dar și provocări care trebuie gestionate cu atenție. Ce înseamnă digitalizarea în școală

Digitalizarea reprezintă integrarea tehnologiei în activitățile educaționale. Aceasta include:

- utilizarea tabletelor, laptopurilor și a telefoanelor inteligente;
- folosirea platformelor educaționale online;
- lecții interactive cu ajutorul tablelor inteligente;
- acces la resurse digitale precum videoclipuri, simulări, enciclopedii online;
- comunicare rapidă prin aplicații și platforme școlare.

Digitalizarea nu înseamnă doar folosirea tehnologiei, ci și schimbarea modului în

care elevii învață și profesorii predau.

Beneficiile digitalizării în școala modernă

1. Acces rapid la informații
Elevii pot găsi informații actualizate în câteva secunde. Enciclopediile online, bibliotecile digitale și platformele educaționale oferă resurse variate și de calitate.

2. Învățare interactivă
Tehnologia face lecțiile mai atractive:

- videoclipuri explicative,
- animații,
- jocuri educaționale,
- exerciții interactive.

Acestea îi ajută pe elevi să înțeleagă mai ușor noțiunile dificile.

3. Dezvoltarea competențelor digitale

Într-o lume în care tehnologia este prezentă peste tot, elevii trebuie să știe:

- să folosească un computer,
- să caute informații corect,
- să lucreze în aplicații digitale,
- să comunice online în mod responsabil.

Aceste abilități sunt esențiale pentru viitorul lor profesional.

4. Flexibilitate în învățare
Platformele online permit elevilor să învețe în ritmul lor.

Lecțiile pot fi reluate, materialele pot fi descărcate, iar temele pot fi trimise digital.

5. Colaborare mai ușoară
Tehnologia permite lucrul în echipă chiar și de la distanță. Elevii pot realiza proiecte comune, pot comunica prin aplicații și pot împărtăși idei în timp real.

Provocările digitalizării

1. Accesul inegal la tehnologie

Nu toți elevii au acasă un dispozitiv sau o conexiune bună la internet. Acest lucru poate crea diferențe între copii.

2. Dependența de tehnologie
Folosirea excesivă a dispozitivelor poate afecta concentrarea, somnul și sănătatea fizică.

3. Siguranța online
Elevii trebuie învățați să se protejeze pe internet:

- să nu ofere date personale,
- să evite site-urile nesigure,
- să recunoască informațiile false.

4. Pregătirea profesorilor
Nu toți profesorii sunt familiarizați cu instrumentele digitale. Este nevoie de formare continuă pentru a folosi tehnologia eficient.

Rolul profesorului în era digitală

Profesorul modern nu este doar un furnizor de informații, ci un ghid. El trebuie:

- să aleagă resurse digitale potrivite,
- să explice elevilor cum să folosească tehnologia în mod responsabil,
- să creeze lecții interactive,
- să încurajeze gândirea critică și creativitatea.

Concluzie

Digitalizarea în școala modernă reprezintă un pas important spre o educație adaptată secolului XXI. Tehnologia poate transforma învățarea într-un proces mai atractiv, mai eficient și mai accesibil. Totuși, pentru ca digitalizarea să fie un succes, este nevoie de echilibru, responsabilitate și sprijin atât din partea profesorilor, cât și a părinților. Școala viitorului este una în care tehnologia și educația tradițională se completează, oferind elevilor cele mai bune condiții pentru a se dezvolta.

ACTIVITĂȚILE MATEMATICE ÎN GRĂDINIȚA DE COPII

**Profesor pentru educație timpurie, Corbu Magdalena
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra Neamț**

Educația matematică în grădinița de copii reprezintă o componentă esențială a educației timpurii, având un rol fundamental în dezvoltarea gândirii logice, a capacității de analiză și a structurilor cognitive de bază. În perioada preșcolară, copilul își formează primele reprezentări matematice prin intermediul experiențelor concrete, al jocului și al activităților practice, adaptate nivelului său de dezvoltare.

Activitățile matematice contribuie la dezvoltarea capacității de a observa, compara, clasifica, ordona și număra. Prin aceste activități, copilul dobândește noțiuni elementare despre cantitate, mărime, formă, spațiu și timp. Învățarea matematicii la vârsta preșcolară nu are ca scop însușirea de calcule abstracte, ci formarea unui mod de gândire logic și coerent, necesar adaptării copilului la cerințele școlare ulterioare.

Activitățile matematice trebuie să fie:

- **concrete și intuitive**, bazate pe manipularea obiectelor;

- **gradate**, în funcție de vârsta și nivelul de dezvoltare al copiilor;
- **integrate în joc**, pentru a menține interesul și motivația;
- **corelate cu experiențele de viață ale copilului**.

Educatorea are rolul de a crea situații de învățare atractive, care să stimuleze participarea activă și descoperirea prin explorare.

Tipuri de activități matematice desfășurate în grădiniță

1. Activități de numerație

Copiii învață să numere obiecte, să recunoască cifrele, să asocieze numărul cu cantitatea și să efectueze comparații simple (mai mult, mai puțin, egal). Aceste activități se realizează prin jocuri cu jetoane, cuburi, bețișoare sau materiale din mediul natural.

2. Activități de clasificare și ordonare

Clasificarea obiectelor după formă, culoare, mărime sau grosime dezvoltă capacitatea de analiză și sinteză. Ordonarea după criterii date (de la mic la mare, de la scurt la lung) contribuie la formarea

noțiunilor de relație și succesiune.

3. Activități de cunoaștere a formelor geometrice

Prin jocuri și activități practice, copiii recunosc și denumesc forme geometrice simple (cerc, pătrat, triunghi, dreptunghi) și le identifică în mediul înconjurător.

4. Activități de orientare spațială și temporală

Copiii învață să se orienteze în spațiu (sus-jos, stânga-dreapta, aproape-depart) și în timp (zi-noapte, anotimpuri, succesiunea activităților zilnice).

Jocul didactic matematic reprezintă forma principală de organizare a activităților matematice în grădiniță. Acesta transformă învățarea într-o experiență plăcută, stimulează cooperarea și dezvoltă autonomia copilului. Exemple de jocuri didactice sunt: „Așază corect”, „Cine are mai multe?”, „Găsește forma”, „Numără și potrivește”.

Activitățile matematice în grădinița de copii pun bazele gândirii logice și ale competențelor necesare învățării ulterioare. Printr-o abordare ludică, intuitivă și adaptată particularităților de

vârstă, matematica devine accesibilă și atractivă pentru copil. Rolul educatorului este esențial în organizarea și ghidarea acestor activități, asigurând un climat educațional favorabil dezvoltării armonioase a copilului.

Bibliografie

1. **Ministerul Educației** (2019). *Curriculum pentru educația timpurie*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
2. **Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., & Fulga, M.** (2002). *Metode interactive de grup*. București: Aramis.
3. **Ionescu, M., & Bocoș, M.** (2017). *Didactica modernă*. Cluj-Napoca: Editura Paralela 45.
4. **Nicolescu, A.** (2018). *Educația timpurie – repere teoretice și metodologice*. București: Editura Universitară.
5. **Saracho, O. N., & Spodek, B.** (2008). *Contemporary perspectives on mathematics in early childhood education*. Charlotte: Information Age Publishing.
6. **Clements, D. H., & Sarama, J.** (2014). *Learning and teaching early math*. New York: Routledge.

MUZICA VOCALĂ (studiu)

Prof. Cozma Magdalena
Liceul Teologic „E. Melchisedec” -
structura Școala de Artă „Sergiu Celibidache” Roman

Muzica vocală reprezintă una dintre cele mai vechi și mai naturale forme de expresie artistică. Vocea umană este primul „instrument” muzical folosit de om, iar capacitatea ei de a transmite emoții, mesaje și stări o face esențială în dezvoltarea culturii și a educației muzicale. Studiul muzicii vocale este important atât pentru formarea artistică, cât și pentru dezvoltarea personală.

Muzica vocală este muzica interpretată cu ajutorul vocii umane, cu sau fără acompaniament instrumental. Ea poate fi:

- solo (o singură voce),
- corală (mai multe voci),
- cu acompaniament (pian, orchestră, negativ),
- a cappella (fără acompaniament).

Caracteristicile muzicii vocale

* **Vocea ca instrument**

Vocea umană are particularități unice:

- timbru personal,
- flexibilitate mare,
- capacitatea de a exprima emoții direct,
- posibilitatea de a combina sunetul cu textul.

* **Registrul vocal**

Vocea se împarte în registre:

- feminin: soprană, mezzosoprană, alto;
- masculin: tenor, bariton, bas.

Fiecare registru are o culoare sonoră specifică și un rol distinct în ansamblurile vocale.

Tipuri de muzică vocală

** **Muzica vocală populară**

- transmisă oral,
- exprimă tradiții și obiceiuri,
- interpretare liberă, naturală.

** **Muzica vocală cultă**

- include liedul, aria, opera, oratoriul,
- necesită tehnică vocală avansată,
- pune accent pe expresivitate și interpretare.

** **Muzica corală**

- interpretată de grupuri vocale,
- poate fi religioasă sau laică,
- dezvoltă disciplina și colaborarea.

Importanța studiului muzicii vocale

*** **Dezvoltare artistică**

- îmbunătățește auzul muzical,
- dezvoltă simțul ritmic și melodic,
- stimulează creativitatea.

*** **Dezvoltare fizică**

- corectează postura,

- îmbunătățește respirația,
- întărește musculatura aparatului fonator.

*** **Dezvoltare emoțională**

- ajută la exprimarea emoțiilor,
- reduce stresul,
- crește încrederea în sine.

*** **Dezvoltare socială**

- cântatul în grup dezvoltă cooperarea,
- creează legături între participanți,
- cultivă disciplina și responsabilitatea.

Tehnica vocală

Pentru a cânta corect, sunt necesare:

- respirație diafragmatică,
- postură corectă,
- articulație clară,
- control al intensității și al înălțimii sunetului.

Tehnica vocală protejează vocea și permite interpretarea fără efort.

Rolul profesorului în formarea vocală

Profesorul de muzică sau de canto:

- ghidează elevul în descoperirea vocii,
- corectează obiceiurile greșite,
- să cânte corect și sănătos,
- oferă exerciții adaptate vârstei,

- încurajează interpretarea expresivă,
- să lucreze împreună în cor.

Concluzii

Muzica vocală este un domeniu complex și fascinant, care îmbină arta, tehnica și emoția, este o parte importantă din viața elevilor. Studiul ei contribuie la dezvoltarea armonioasă a individului, atât din punct de vedere artistic, cât și personal, să fie mai încrezători, mai disciplinați și mai creativi. Cântatul aduce bucurie, îi apropie pe copii și le oferă o modalitate frumoasă de a se exprima. Vocea, ca instrument natural, oferă fiecărui elev posibilitatea de a se exprima liber și autentic.

INTEGRAREA ECHIPAMENTELOR TEHNICE ÎN ACTIVITĂȚILE EDUCAȚIONALE – OPORTUNITĂȚI, LIMITE, PROVOCĂRI

**Prof. educație timpurie, Marin Maria
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra-Neamț**

Societatea contemporană este profund influențată de dezvoltarea tehnologiei, care a pătruns în toate domeniile vieții cotidiene, inclusiv în educație. Școala modernă nu mai poate fi concepută fără prezența echipamentelor tehnice – de la calculatoare, table interactive, imprimante 3D și până la platforme educaționale online și dispozitive mobile. Aceste instrumente oferă oportunități semnificative pentru îmbunătățirea procesului de predare-învățare-evaluare, dar totodată aduc și o serie de limite și provocări care trebuie gestionate cu responsabilitate.

Scopul prezentului material este de a analiza modalitățile prin care echipamentele tehnice sunt integrate în activitățile educaționale, evidențiind principalele beneficii, dar și riscurile și dificultățile asociate.

1. Oportunitățile oferite de integrarea echipamentelor tehnice în educație

1.1. Creșterea atractivității și interactivității procesului educațional

Echipamentele tehnice moderne – precum tablele inteligente, laptopurile sau tabletele – transformă modul tradițional de predare într-o experiență interactivă. Lecțiile devin mai dinamice prin folosirea materialelor multimedia, a simulărilor sau a aplicațiilor educaționale. Elevii pot explora conținutul în mod vizual, auditiv și practic, ceea ce stimulează implicarea și motivația pentru învățare.

De exemplu, în cadrul orelor de biologie, profesorii pot utiliza aplicații de realitate augmentată pentru a prezenta structura celulei, iar la geografie, hărțile interactive pot ajuta la înțelegerea proceselor naturale și a fenomenelor geografice.

1.2. Acces rapid la informație și resurse educaționale diverse

Internetul și platformele digitale oferă acces nelimitat la surse de informație actualizate, la biblioteci virtuale și la cursuri online. Elevii și profesorii pot colabora mai ușor și pot

utiliza materiale educaționale adaptate nevoilor individuale. Această deschidere contribuie la dezvoltarea competențelor digitale și la formarea unei gândiri critice în evaluarea informațiilor.

1.3. Suport pentru educația incluzivă și adaptată

Echipamentele tehnice facilitează includerea elevilor cu cerințe educaționale speciale. Softurile de citire a textului, tastaturile adaptate sau aplicațiile de recunoaștere vocală oferă oportunități egale de participare la procesul educațional. În plus, tehnologia permite personalizarea învățării, astfel încât fiecare elev să progreseze în ritmul propriu.

1.4. Promovarea învățării colaborative și a gândirii critice

Platformele digitale de tip Google Classroom, Moodle sau Microsoft Teams facilitează lucrul în echipă și comunicarea între elevi și profesori. Prin proiecte comune, elevii își dezvoltă abilități de colaborare, de argumentare și de rezolvare a problemelor, esențiale

pentru societatea bazată pe cunoaștere.

2. Limitele și dificultățile utilizării echipamentelor tehnice în educație

2.1. Inegalități în accesul la tehnologie

Una dintre principalele limite este inegalitatea de acces la echipamente și la internet, mai ales în mediul rural sau în comunitățile defavorizate. Lipsa infrastructurii adecvate și a resurselor financiare determină discrepanțe între elevi și între școli, ceea ce poate accentua excluziunea digitală.

În plus, întreținerea echipamentelor și actualizarea software-ului implică costuri suplimentare pe care unele instituții de învățământ nu le pot suporta.

2.2. Dependența de tehnologie și scăderea interacțiunii umane

Deși tehnologia facilitează comunicarea online, ea poate reduce interacțiunea directă dintre elevi și profesori. Un exces de utilizare a echipamentelor tehnice poate duce la scăderea atenției, la supraîncărcare informațională și chiar la probleme de sănătate (oboseală vizuală, sedentarism). Educația are și o componentă emoțională și socială care nu poate fi complet substituită de mediul digital.

2.3. Lipsa formării adecvate a cadrelor didactice

Integrarea eficientă a tehnologiei necesită profesori bine pregătiți în domeniul digital. Mulți dascăli se confruntă cu dificultăți în utilizarea aplicațiilor educaționale, în gestionarea platformelor online sau în proiectarea de activități digitale relevante. Fără formare continuă, echipamentele tehnice riscă să fie subutilizate sau folosite doar formal, fără impact real asupra calității educației.

2.4. Riscurile legate de securitatea datelor și de etica digitală

Utilizarea tehnologiei în educație implică gestionarea unor volume mari de date personale. Fără măsuri corespunzătoare de protecție, există riscul de expunere a informațiilor elevilor. De asemenea, fenomenul plagiatului, al dependenței de internet și al cyberbullying-ului sunt provocări etice și psihologice majore în mediul educațional digital.

3. Provocări și direcții de dezvoltare pentru viitor

3.1. Formarea competențelor digitale la profesori și elevi

Una dintre priorități o reprezintă alfabetizarea digitală – nu doar în sensul utilizării instrumentelor tehnice, ci și al dezvoltării

unui comportament responsabil și creativ în mediul online. Ministererele educației și instituțiile de învățământ trebuie să investească în programe de formare continuă și în parteneriate cu mediul privat, pentru a asigura o adaptare constantă la evoluția tehnologică.

3.2. Asigurarea echității digitale

Pentru ca tehnologia să fie un instrument de incluziune și nu de excludere, este esențială dotarea tuturor școlilor cu echipamente moderne și acces stabil la internet. Programele naționale de digitalizare trebuie să vizeze reducerea decalajelor dintre mediul urban și cel rural.

3.3. Integrarea echilibrată a tehnologiei

Tehnologia trebuie să completeze, nu să înlocuiască, relația umană din educație. Un model echilibrat presupune îmbinarea metodelor tradiționale cu cele digitale, în funcție de obiectivele lecției și de particularitățile elevilor. În acest sens, conceptul de „învățare hibridă” (blended learning) reprezintă o soluție optimă pentru educația secolului XXI.

3.4. Promovarea inovației și a gândirii critice

Viitorul educației digitale depinde de capacitatea de a transforma echipamentele tehnice în instrumente de creație, nu

doar de consum. Proiectele STEM, laboratoarele virtuale și învățarea bazată pe proiecte pot încuraja elevii să devină producători de conținut și inovatori, nu doar utilizatori pasivi.

Integrarea echipamentelor tehnice în activitățile educaționale reprezintă o oportunitate majoră de modernizare a sistemului de învățământ, dar și o responsabilitate colectivă. Beneficiile – precum creșterea atractivității învățării, accesul la informație și dezvoltarea competențelor digitale – sunt incontestabile. Totuși, ele pot fi valorificate pe deplin doar dacă sunt gestionate provocările legate de inegalitățile de acces, formarea cadrelor didactice și etica utilizării tehnologiei.

Totuși, tehnologia nu poate înlocui rolul profesorului. Ea este un instrument, nu un scop în sine. Profesorul rămâne un ghid esențial în procesul de învățare, iar empatia, comunicarea directă și sprijinul emoțional nu pot fi reproduse complet printr-un ecran. După cum spunea Bill Gates: „Tehnologia este doar un instrument. În termeni de a face copiii să colaboreze și să lucreze împreună, profesorul este cel mai important.”

Școala viitorului trebuie să fie una inteligentă, incluzivă și echilibrată, în care echipamentele tehnice să fie mijloace, nu scopuri,

ale procesului educațional. Numai astfel educația poate răspunde cerințelor unei societăți digitale, pregătind cetățeni activi, responsabili și creativi pentru lumea în continuă schimbare.

Bibliografie:

- ✓ Schleicher, A. (2018). *The Future of Education and Skills*. OECD.
- ✓ Salvați Copiii România. (2020). *Accesul copiilor la educație în perioada pandemiei*.
- ✓ Ministerul Educației. (2022). *Strategia privind digitalizarea educației din România 2021-2027*.
- ✓ Gates, B. – Citat preluat din conferință TED, 2013.

TRADIȚIONAL ȘI MODERN ÎN ACTIVITĂȚILE CU PREȘCOLARII – PERSPECTIVE ACTUALE ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

**Prof. educație timpurie, Samoilă Cătălina Mihaela
Școala Gimnazială Domnească, Târgu Neamț**

Articolul analizează relația dintre abordările tradiționale și cele moderne în activitățile desfășurate cu preșcolarii, evidențiind importanța îmbinării echilibrate a acestora în contextul educației timpurii. Sunt prezentate caracteristicile principalelor metode tradiționale și moderne, rolul educatorului și impactul acestora asupra dezvoltării globale a copilului.

Cuvinte-cheie:

educație timpurie, metode tradiționale, metode moderne, preșcolari, educator.

Educația timpurie reprezintă fundamentul dezvoltării ulterioare a copilului, având un rol esențial în formarea personalității, a competențelor sociale și cognitive. În contextul actual, marcat de schimbări rapide și de dezvoltarea tehnologiilor moderne, activitățile desfășurate cu preșcolarii trebuie să îmbine armonios metodele tradiționale cu cele moderne. Această îmbinare are ca scop valorificarea experiențelor educaționale consacrate, adaptându-le în

același timp cerințelor și nevoilor copiilor din societatea contemporană.

Abordarea tradițională în activitățile cu preșcolarii

Metodele tradiționale de educație în grădiniță sunt centrate pe jocul liber, activitățile practice, povestire, cântec, poezie și învățarea prin imitație. Acestea pun accent pe relația directă dintre educator și copil, pe comunicarea verbală și nonverbală și pe formarea deprinderilor de bază prin exercițiu repetat.

Activitățile tradiționale contribuie la dezvoltarea limbajului, a motricității fine și grosiere, precum și a capacității de concentrare. Jocurile de rol, activitățile artistico-plastice și activitățile în aer liber stimulează imaginația și creativitatea copiilor, oferindu-le oportunitatea de a explora lumea în mod direct și concret.

Abordarea modernă în activitățile educaționale

Educația modernă pune accent pe copil ca subiect activ al propriei învățări, promovând metode interactive și

participative. În activitățile cu preșcolarii, abordarea modernă presupune utilizarea strategiilor centrate pe descoperire, învățarea prin proiecte, jocurile didactice interactive și integrarea tehnologiei digitale.

Instrumentele moderne, precum tablele interactive, aplicațiile educaționale sau materialele multimedia, pot susține procesul de învățare prin stimularea interesului și a motivației copiilor. De asemenea, metodele moderne favorizează diferențierea și individualizarea învățării, ținând cont de ritmul și particularitățile fiecărui copil.

Îmbinarea tradiționalului cu modernul Eficiența activităților desfășurate cu preșcolarii este maximă atunci când educatorul reușește să creeze un echilibru între tradițional și modern. Metodele tradiționale oferă stabilitate, siguranță și continuitate, în timp ce metodele moderne aduc flexibilitate, dinamism și adaptabilitate. De exemplu, povestirea clasică poate fi

completată cu suport vizual digital, iar jocurile tradiționale pot fi adaptate sub formă de jocuri interactive. Activitățile practice pot fi îmbogățite prin utilizarea resurselor multimedia care explică sau ilustrează etapele de lucru.

Educatorul are un rol central în selectarea și adaptarea metodelor educaționale, fiind responsabil de crearea unui climat educațional echilibrat și stimulant. Acesta trebuie să manifeste flexibilitate, creativitate și deschidere către inovație, fără a neglija valorile și principiile educației tradiționale. Formarea continuă a cadrelor didactice este esențială pentru a asigura o integrare eficientă a metodelor moderne în activitățile cu preșcolarii. Educatorul trebuie să evalueze constant impactul activităților asupra dezvoltării copiilor și să adapteze demersul didactic în funcție de nevoile acestora.

Tradiționalul și modernul nu se exclud în educația preșcolară, ci se completează reciproc. Îmbinarea echilibrată a celor două abordări contribuie la crearea unor experiențe de învățare variate, atractive și eficiente. Prin valorificarea metodelor tradiționale și integrarea elementelor moderne, educația preșcolară poate răspunde atât nevoilor de dezvoltare ale copiilor, cât și cerințelor societății actuale, formând

personalități armonioase, autonome și creative.

Bibliografie

selectivă

1. Cucos, C. (2014). *Pedagogie. Iași: Polirom.*
2. Ministerul Educației (2019). *Curriculum pentru educația timpurie. București.*
3. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., & Fulga, M. (2008). *Metode interactive de grup. București: Arves.*
4. Piaget, J. (1972). *Psihologia copilului. București: Editura Didactică și Pedagogică.*

ROLUL JOCULUI DIDACTIC ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

**Profesor pentru educație timpurie Lupuleasa Ancuța
Școala Gimnazială "Daniela Cuciuc", Piatra-Neamț
G.P. P "Floare de Colț", Piatra-Neamț**

Educația timpurie are un rol decisiv în formarea bazelor personalității copilului. La vârsta preșcolară, învățarea eficientă se produce prin acțiune, explorare și interacțiune, iar jocul devine mediul natural al cunoașterii. În acest cadru, jocul didactic nu este o simplă activitate recreativă, ci un instrument pedagogic planificat, orientat către atingerea unor obiective clare. Studiile de specialitate arată faptul că preșcolarii rețin mai ușor informațiile atunci când acestea sunt integrate în situații ludice, care le stârnesc curiozitatea și implicarea.

Jocul didactic este o activitate organizată de către cadrul didactic, care valorifică plăcerea jocului pentru a facilita învățarea. Acesta se deosebește de jocul liber prin: existența obiectivelor operaționale precise, regulile stabilite, sarcinile adaptate nivelului de vârstă, utilizarea materialelor didactice specifice și evaluarea rezultatelor. Prin structura sa, jocul didactic îmbină învățarea cu participarea

activă și cu motivația intrinsecă a copilului.

Jean Piaget consideră jocul drept modalitatea prin care copilul asimilează realitatea și își construiește structurile cognitive. Lev Vygotsky subliniază rolul jocului „zona proximei dezvoltări”, unde copilul poate realiza, cu sprijin, activități peste nivelul său actual. De asemenea, Edouard Claparede evidențiază importanța interesului și a motivației în procesul învățării prin joc. Toate aceste perspective susțin ideea că jocul didactic este fundamentat științific și reprezintă un pilon al educației timpurii.

Jocurile didactice stimulează gândirea logică, atenția, memoria, limbajul și capacitatea de rezolvare a problemelor. Prin sarcini ludice, preșcolarul învață noțiuni matematice, își îmbogățește vocabularul și își dezvoltă creativitatea. Participarea la jocurile de grup favorizează cooperarea, respectarea regulilor, empatia și gestionarea emoțiilor, copilul învățând să comunice și să relaționeze armonios. Jocurile care implică mișcare contribuie la

coordonare, echilibru și orientare spațială, susținând dezvoltarea fizică armonioasă. Caracterul plăcut al jocului reduce anxietatea și crește dorința de implicare. Învățarea devine atractivă și durabilă. În funcție de domeniul experiențial vizat, se pot utiliza la grupă jocuri precum cele matematice (numerație, forme, mărimi), jocuri didactice de limbaj, jocuri senzoriale, jocuri de rol, jocuri de mișcare sau jocuri logice. Diversitatea acestora permite integrarea conținuturilor curriculare într-o manieră atractivă. Eficiența jocului didactic depinde de competența cadrului didactic de a selecta jocuri adecvate obiectivelor propuse, de a adapta regulile la particularitățile copiilor, de a crea un climat stimulat și sigur, de a încuraja participarea activă și de a oferi un feedback constructiv. În tot acest timp, cadrul didactic devine mediator al învățării prin joc.

Așadar, jocul didactic reprezintă metoda centrală a procesului instructiv-educativ din învățământul preșcolar. Prin caracterul său atractiv și formativ, acesta susține

dezvoltarea globală a copilului și pregătirea pentru școală.

Integrarea sistematică a jocului didactic în activitățile zilnice din grădiniță contribuie decisiv la formarea și dezvoltarea competențelor esențiale pentru adaptarea ulterioară. Jocul didactic influențează dezvoltarea globală a copilului, acționând simultan asupra mai multor planuri ale personalității.

Dezvoltarea intelectuală: copilul observă, compară, clasifică, numără, stabilește relații cauză-efect și își formează primele operații logice. Jocul îl ajută să înțeleagă concepte abstracte prin experiențe concrete.

Dezvoltarea limbajului: prin dialog, povestire, descriere și formulare de răspunsuri, vocabularul se îmbogățește, iar exprimarea devine mai clară și coerentă.

Dezvoltarea atenției și memoriei: regulile jocului solicită concentrarea, reținerea informațiilor și utilizarea acestora în contexte diferite.

Dezvoltarea imaginației și creativității: jocurile de rol și cele simbolice permit copilului să creeze situații, personaje și soluții originale.

Dezvoltarea socio-emoțională: copilul învață să coopereze, să aștepte rândul, să respecte reguli, să gestioneze emoții și să relaționeze pozitiv cu ceilalți.

Dezvoltarea motrică: jocurile dinamice contribuie la

coordonare, echilibru și controlul mișcărilor.

Dezvoltarea autonomiei: copilul ia decizii, rezolvă sarcini și capătă încredere în forțele proprii.

Prin toate aceste contribuții, jocul didactic are rolul de a pregăti copilul pentru cerințele școlare viitoare într-un mod cât mai natural și echilibrat.

BIBLIOGRAFIE

- Claparede, E. (1975). Psihologia copilului și pedagogia experimentală. București: EDP
- Piaget, J. (1972). Psihologia copilului. București: Editura Didactică și Pedagogică;
- Stan, L. (2014). Pedagogia învățământului preșcolar. Iași: Polirom.
- Vygotsky, L. S. (1978). Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. Harvard University Press;

UTILITATEA JOCULUI ÎN DEZVOLTAREA EMOȚIONALĂ A COPILULUI PREȘCOLAR

**Profesor pentru educație timpurie Pădure Ioana-Andreea
Școala Gimnazială "Daniela Cuciuc", Piatra-Neamț
Grădinița cu Program Prelungit "Floare de Colț" Piatra Neamț**

Perioada preșcolară reprezintă o etapă esențială în dezvoltarea personalității copilului, caracterizată prin formarea și consolidarea competențelor emoționale și sociale. În această etapă, copilul își dezvoltă capacitatea de a recunoaște, exprima și gestiona emoțiile, iar aceste competențe stau la baza adaptării școlare și sociale ulterioare. Jocul este activitatea fundamentală a copilului preșcolar și principalul context de învățare și dezvoltare, contribuind semnificativ la formarea echilibrului emoțional și a relațiilor interpersonale (Crețu, 2009; Golu, 2015).

Specialiștii în educație timpurie subliniază faptul că jocul nu este doar o activitate recreativă, ci o metodă de dezvoltare complexă, care facilitează integrarea copilului în mediul social și emoțional. Prin intermediul jocului, copilul explorează mediul înconjurător, experimentează emoții și își dezvoltă identitatea. Astfel,

jocul devine un instrument educativ esențial în grădiniță și în familie (Stan, 2016; Vărășmaș, 2014).

Rolul jocului în dezvoltarea emoțională a copilului preșcolar

Dezvoltarea emoțională a copilului presupune formarea capacității de a recunoaște și exprima emoțiile, de a le controla și de a înțelege emoțiile celorlalți. Jocul oferă cadrul optim pentru dezvoltarea acestor abilități, deoarece permite experimentarea emoțiilor într-un mediu securizant. În timpul jocului, copiii își exprimă bucuria, frustrarea, entuziasmul sau teama, învățând treptat să le gestioneze și să le adapteze situațiilor sociale (Ashiabi, 2000; Harrington et al., 2020).

Prin activitățile ludice, copilul învață să comunice, să coopereze și să rezolve conflicte. Jocul de grup contribuie la dezvoltarea empatiei și la înțelegerea emoțiilor celorlalți, facilitând formarea relațiilor sociale.

Interacțiunile din timpul jocului îl ajută pe copil să-și dezvolte încrederea în sine și sentimentul de apartenență la grup (Milteer et al., 2007; San et al., 2021). De asemenea, jocul contribuie la dezvoltarea autoreglării emoționale. În situațiile de joc, copilul învață să respecte reguli, să-și aștepte rândul și să accepte pierderea sau eșecul. Aceste experiențe contribuie la dezvoltarea controlului emoțional și la formarea unor comportamente adaptative (Neacșu, 2010; Bocoș & Jucan, 2017).

Tipurile de joc și rolul lor în dezvoltarea emoțională a copilului preșcolar

În perioada preșcolară, jocul îmbracă forme variate, fiecare contribuind în mod specific la dezvoltarea emoțională a copilului. Diversitatea tipurilor de joc oferă copilului oportunitatea de a-și exprima emoțiile, de a-și dezvolta relațiile sociale și de a-și construi identitatea personală. Specialiștii în pedagogie și psihologia

copilului subliniază faptul că utilizarea variată a jocului în educația timpurie sprijină formarea echilibrului emoțional și a competențelor socio-emoționale (Crețu, 2009; Stan, 2016).

Jocul simbolic (de imaginație)

Jocul simbolic este caracteristic vârstei preșcolare și constă în utilizarea imaginației pentru a reprezenta situații din viața reală. Copilul transformă obiectele și își asumă roluri diferite, creând scenarii imaginare. Prin acest tip de joc, copilul își exprimă emoțiile, dorințele și experiențele trăite.

Jocul simbolic contribuie la dezvoltarea empatiei și a înțelegerii emoțiilor celorlalți. Atunci când copilul interpretează roluri precum „mama”, „doctorul” sau „educatoarea”, el învață să se raporteze la perspective diferite și să înțeleagă stările emoționale ale celor din jur. De asemenea, acest tip de joc stimulează creativitatea și ajută copilul să-și gestioneze emoțiile într-un mod constructiv (Crețu, 2009; Stavrou, 2019).

Jocul de rol

Jocul de rol este o formă particulară a jocului simbolic și implică asumarea conștientă a unor roluri

sociale. Copiii reproduc comportamente și relații observate în viața de zi cu zi, exersând modalități de comunicare și relaționare.

Acest tip de joc contribuie la dezvoltarea inteligenței emoționale, deoarece copilul învață să recunoască emoțiile și reacțiile celorlalți. Prin jocul de rol, copiii pot exprima temeri sau frustrări și pot găsi soluții simbolice la problemele lor. Astfel, jocul de rol devine un instrument important pentru dezvoltarea echilibrului emoțional și a adaptării sociale (Golu, 2015; Stan, 2016).

Jocul liber

Jocul liber este inițiat și condus de copil, fără intervenția directă a adultului. Acesta oferă copilului libertatea de a alege activitățile, partenerii și materialele de joc. În cadrul jocului liber, copilul își exprimă spontan emoțiile și își dezvoltă autonomia.

Acest tip de joc contribuie la creșterea stimei de sine și la dezvoltarea încrederii în propriile capacități. Copilul învață să ia decizii, să rezolve conflicte și să-și regleze comportamentul în funcție de context. Jocul liber favorizează dezvoltarea echilibrului emoțional și a independenței (Milteer et al., 2007; Vărășmaș, 2014).

Jocul didactic

Jocul didactic este organizat de educator și are obiective educative precise. Deși are o structură clară și reguli stabilite, jocul didactic menține caracterul atractiv și motivant al jocului.

Prin jocurile didactice, copiii își dezvoltă capacitatea de autocontrol, răbdarea și perseverența. Respectarea regulilor și cooperarea cu ceilalți contribuie la dezvoltarea competențelor sociale și emoționale. De asemenea, jocul didactic stimulează motivația pentru învățare și oferă satisfacția reușitei (Bocoș & Jucan, 2017; Păun, 2002).

Jocul de mișcare

Jocurile de mișcare implică activitate fizică și sunt esențiale pentru dezvoltarea armonioasă a copilului. Acestea contribuie la reducerea tensiunilor emoționale și la exprimarea energiei într-un mod pozitiv.

Prin jocurile de mișcare, copiii învață să respecte reguli, să coopereze și să își controleze impulsurile. Activitatea fizică stimulează starea de bine și contribuie la dezvoltarea echilibrului emoțional și a autocontrolului (Golu, 2015; Neacșu, 2010).

Jocul cooperativ

Jocul cooperativ presupune colaborarea între copii

pentru atingerea unui scop comun. Acest tip de joc favorizează comunicarea, empatia și spiritul de echipă. Participarea la jocuri cooperative ajută copilul să învețe să împartă, să negocieze și să rezolve conflicte. Aceste experiențe contribuie la dezvoltarea competențelor socio-emoționale și la formarea relațiilor pozitive cu ceilalți (San et al., 2021; Stan, 2016).

Rolul educatorului în stimularea dezvoltării emoționale prin joc
Educatorul are un rol esențial în valorificarea potențialului formativ al jocului. Acesta trebuie să creeze un mediu securizant și stimulat, în care copilul să se simtă acceptat și valorizat. Prin organizarea unor activități ludice variate și adaptate vârstei, educatorul sprijină dezvoltarea emoțională și socială a copiilor (Bocoș, 2013; Păun, 2002).

Observarea comportamentelor copiilor în timpul jocului oferă educatorului informații importante despre starea emoțională a acestora. Prin intervenții adecvate și prin modelarea comportamentelor pozitive, cadrul didactic contribuie la

formarea unor relații armonioase și la dezvoltarea echilibrului emoțional (Neacșu, 2010; Stan, 2016).

Concluzii

Jocul reprezintă activitatea centrală a copilului preșcolar și principalul mijloc de dezvoltare emoțională. Prin intermediul jocului, copilul își dezvoltă capacitatea de exprimare și reglare a emoțiilor, empatia și abilitățile sociale. Jocul oferă un cadru natural de învățare și contribuie la formarea unei personalități echilibrate și adaptabile (Crețu, 2009; Milteer et al., 2007).

Integrarea jocului în activitățile educaționale din grădiniță este esențială pentru dezvoltarea armonioasă a copilului. Educatorii și părinții trebuie să valorifice valențele formative ale jocului, oferind copiilor oportunități variate de exprimare și explorare emoțională. Astfel, jocul devine un instrument fundamental în educația timpurie și în formarea echilibrului emoțional al copilului (Vrășmaș, 2014; Bocoș & Jucan, 2017).

Bibliografie (stil APA)

- Ashiabi, G. S. (2000). Promoting the emotional development of preschoolers. *Early*

Childhood Education Journal, 28(2), 79–84.

- Bocoș, M. (2013). Instruirea interactivă: repere pentru reflecție și acțiune. *Polirom*.
- Bocoș, M., & Jucan, D. (2017). Teoria și metodologia instruirii. *Paralela 45*.
- Crețu, T. (2009). Psihologia vârstelor. *Polirom*.
- Harrington, E. M., Trevino, S. D., Lopez, S., & Giuliani, N. R. (2020). Emotion regulation in early childhood. *Emotion*, 20(1), 48–53.
- Milteer, R. M., Ginsburg, K. R., & Mulligan, D. A. (2007). The importance of play in child development. *Pediatrics*, 119(1), 182–191.
- Neacșu, I. (2010). Psihologia educației. *Polirom*.
- Păun, E. (2002). Educația preșcolară în România. *Polirom*.
- San, N. M. H., Myint, A. A., & Oo, C. Z. (2021). Using play to improve social-emotional development. *Southeast Asia Early*

Childhood Journal,
10(2).

- Stan, L. (2016). Pedagogia preșcolară și a școlarității mici. Polirom.
- Stavrou, P. D. (2019). Emotional regulation and sociodramatic play. Psychology Research.
- Vrășmaș, E. (2014). Educația timpurie. Arlequin.

MINI GHID PRACTIC PENTRU SPRIJINIREA TRANZIȚIEI COPILULUI DIN FAMILIE CĂTRE CREȘĂ SAU GRĂDINIȚĂ, PAȘI PENTRU PREGĂTIREA EMOȚIONALĂ A COPILULUI PENTRU TRANZIȚIA DIN FAMILIE ÎN INSTITUȚIE

**Profesor pentru educație timpurie, Apostoaie Raluca
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra Neamț**

Activitățile desfășurate în cadrul grădiniței influențează sociabilitatea, îl ajută pe copil să fie capabil să trăiască în asociere permanentă cu ceilalți, să lege prietenii și să se implice cu plăcere în această antrenare și căutare de contacte și relații sociale.

Dezvoltarea socială și emoțională reprezintă fundamentul relațiilor și interacțiunilor care dau semnificație experiențelor copiilor de acasă, de la grădiniță, din comunitate. Încă din primele clipe ale vieții copiii stabilesc interacțiuni cu părinții, alte persoane din familie, cu alți copii și adulți. Interacțiunile sociale reușite fac posibilă dezvoltarea unei imagini de sine pozitivă și a autocontrolului.

În România, părinții beneficiază de concediu de creștere a copilului timp de 2 ani. Mulți părinți revin la serviciu atunci când copilul împlinește această vârstă. De obicei, la această vârstă, opțiunea este reprezentată de creșe sau grădinițele private care acceptă la grupa “de pampers” copii trecuți de un an și jumătate. Deși se

știe că vârsta de 8-9 luni este cea a crizelor legate de anxietatea de separare, ele se pot prelungi și spre vârsta de un an, făcând despărțirile de dimineață un adevărat chin. Pe de altă parte, experiența arată că și la 3 ani, unii copii acceptă greu să rămână singuri în noul mediu reprezentat de grădiniță, așadar plânsul dimineața la despărțire nu trebuie să constituie, el singur, un motiv de îngrijorare, deși probabil că ar fi necesar ca părinții să schimbe abordarea dacă situația se prelungește mai mult de 2-3 săptămâni. Marele dezavantaj al intrării în colectivitate la vârste atât de fragede este reprezentat de sensibilitatea crescută la îmbolnăviri și de faptul că la un an, nu numai că sistemul imunitar este încă imatur, dar și colaborarea copilului la efectuarea tratamentelor este mică, capacitatea lui de a comunica ce îl supără este aproape nulă, iar agresivitatea antibioticelor este percepută mai acut decât mai târziu.

La 2 ani, mulți copii încep deja grădinița sau creșa,

având în vedere că aceasta este limita maximă de durată a concediului pentru creșterea copilului. Teoretic, din punct de vedere fizic și psihic, copilul ar trebui să fie mai pregătit pentru despărțirea de părinți sau bunici și mai dornic să caute compania copiilor de-o seamă cu el. Este de vreme să ne așteptăm să se lege prietenii, sau să vină să recite acasă strofe întregi. Încă este vârsta deprinderilor de bază (olița, mâncat, îmbrăcat/dezbrăcat) pe care se va pune accent. Un copil care se adaptează bine la intrarea în colectivitate va avea avantajul de a fi gata de “treabă” în grupa mică – la 3 ani- pentru că a depășit perioada în care trebuie să se obișnuiască cu diversele “reguli” și “rigori” ale grupului. Cel puțin în sistemul de stat, se consideră că cel mic este pregătit pentru grădiniță – îmbinare între joacă și învățare – după vârsta de 3 ani. Chiar dacă este destul de probabil ca în primul an să nu scape de nas înfundat și de tuse din octombrie până în martie, riscul de îmbolnăviri grave și

complicații este mult mai mic. Probabilitatea ca grădinița să fie mai ușor acceptată este mai mare, căci copilul are deja bine fixata ideea că se află acolo ca să se joace și că părinții îl vor lua acasă negreșit, la sfârșitul programului. Având în vedere că timpul nu mai este ceva atât de abstract, este mai ușor pentru părinți și educatori să cuantifice perioada de

absență a părintelui, timpul petrecut la grădiniță, sfârșitul de săptămână când familia se reunește acasă.

Mersul la grădiniță este un test greu de trecut pentru o parte dintre copii. Acest episod din viața lor poate fi chiar traumatizant, dacă părinții nu le acordă timp și nu acționează cu răbdare, înțelegere și delicatețe. Prima zi în care copilul merge la grădiniță nu este cea mai importantă, deoarece copilul nu înțelege unde merge, nu își dă seama că rămâne acolo și nu conștientizează că va trebui să-și petreacă câteva ore fără părinți, chiar dacă acasă li s-a spus acest lucru de nenumărate ori. Plânsetele și refuzul de a intra în grupa de copii apar, de obicei, în următoarele zile. Este absolut firesc ca un copil să plângă în primele zile. Este posibil ca micuțul în acele momente dificile să trăiască o anxietate de separare-teama copilului de a accepta să se despartă temporar de cei dragi, alături de care se

simte în siguranță și în consecință, dificultatea de a intra într-un mediu nou și plin de neprevăzut. Copiii pot simți revoltă, supărare, uneori chiar furie sau disperare. În același timp, pot simți curiozitate față de ce se întâmplă la grădiniță, bucurie când ceva îi surprinde plăcut. La toate aceste trăiri și sentimente ale lor ajungem adesea destul de greu pentru că cei mici nu le pot exprima în cuvinte. Cei care reușesc să spună ce simt se adaptează mai repede și simt că părinții îi ascultă și îi înțeleg. Pentru aceasta este însă nevoie ca părinții să fie cei care inițiază comunicarea și să învețe copilul aceste cuvinte care exprima trăiri afective, să le folosească ei înșiși în mod curent și să fie preocupați de ce este în sufletul celui mic și nu doar dacă a mâncat, a dormit sau a fost cuminte la grădiniță.

Pentru copiii care nu au avut relații cu alți adulți și copii, în afara familiei, schimbarea este mare. Ei se trezesc deodată într-o clădire mare în care mulți copii aleargă, plâng, se bat, se împing, țipă. Pentru cei care au participat la petreceri de copii, au fost în vizite, în locuri de joacă, în parcuri, au intrat în contact cu alți adulți și chiar au stat cu ei, adaptarea este mult mai ușoară.

Unii se adaptează mai ușor, alții mai greu, este normal, copilul se izbește de necunoscut. În general un

copil are nevoie de trei săptămâni, o lună ca să se acomodeze. Cei mai mulți plâng la început. Este mai grea acomodarea deoarece tot ce construiești în timpul săptămânii se năruie în week-end. Părinții trebuie să aibă răbdare, să insiste ca cel mic să meargă la grădiniță, chiar dacă și pentru ei grădinița este o necunoscută, pentru că așa o văd din prisma copilului.

Grădinița, prin acțiunea exercitată asupra preșcolarului influențează dezvoltarea lui psihică. Se recomandă alcătuirea unui program de activități variat, flexibil, permanent adaptat la cerințele grupului de preșcolari. Ideea flexibilității și varietății activităților care se axează pe dezvoltarea sociabilității copiilor se desprinde și din particularitățile de ordin practic ale lucrului cu preșcolari, fiind necesară programarea și organizarea cu atenție a activităților din grădiniță pentru a atrage implicarea preșcolarilor în desfășurarea lor. Cadrul didactic trebuie să antreneze în procesul educativ fiecare copil, să-l implice în sarcină, să redirecționeze conduite negative, dacă acestea există, spre conduite pozitive astfel încât să îi dezvolte trăsăturile de personalitate necesare în încadrarea sa ulterioară într-un sistem colectiv.

Practicarea activităților alese, ghidate de obiective morale, afective și psihosociale este adecvată, soldându-se cu beneficii importante în sfera personală și relațională, cu efecte de dezvoltare și optimizare comportamentală a copiilor, în sensul creșterii sociabilității și a receptivității interpersonale. Activitățile alese oferă preșcolarului posibilitatea de să experimenteze trăiri și sentimente alături de ceilalți, să se descopere pe sine și să-i descopere pe ceilalți, să descopere bucuria de a fi împreună cu alții, toate ca avantaje ale unei interrelaționări armonioase și pozitive.

În gradinita preșcolară învață să devină sociabil și să participe împreună cu ceilalți la îndeplinirea unor sarcini, grupându-se la început sub conducerea educatoarei și apoi, treptat, acomodându-se și colaborând. Pe măsură ce realizează experiențe colective învață să respecte regulile, să stabilească relații pe bază de afinitate și să se dezvolte astfel social și emoțional.

Educația preșcolară trebuie să asigure toate căile și mijloacele de a facilita integrarea copiilor în grupuri de covârșnici, să le dezvolte sociabilitatea, creând condiții favorabile construirii unei rețele inter-copii. Educatoarele doresc să demonstreze superioritatea

influenței educaționale și a necesității asistenței psihopedagogice în procesul elaborării și consolidării conduitelor adaptative de tip uman.

Stilul în care va munci va fi stilul educatoarei, din primii ani de gradinită. Copilul reacționează față de el însuși cum reacționează față de ceilalți. El poate elabora judecăți, care îmbracă forma verbală, în reguli care i-au fost cunoscute după cum adultul convertește în formă verbalizată judecățile de valoare pe care vrea să le formeze copiilor. Orice deformare a comunicării pedagogice determină devieri comportamentale cu repercusiuni e termen lung. Greșelile în educație provoacă efecte greu reparabile.

Mediul școlar și cel familial, ca elemente structurale ale mediului psihosociale, trebuie armonizate continuu prin măsuri ameliorative fundamentate științific, concretizate în activități de mare eficiență educațională. Trecerea copilului dintr-un mediu în altul, dintr-o situație de învățare, în alta superioară, necesită multă pricepere, dăruire, reguli și principii susținute de mijloace și condiții corespunzătoare.

COPILUL TREBUIE SĂ VINĂ LA ȘCOALĂ BUCUROS ȘI SĂ PLECE FERICIT, SIMȚIND CĂ TOT

CE ÎL ÎNCONJOARĂ ÎI ESTE PROPRIU.

COPILUL DE AZI NU ARE NEVOIE DE MAI MULT, CI DE MAI BINE

**Profesor pentru educație timpurie Bulaga Ioana Smaranda
Colegiul Tehnologic „Spitu Haret” Piatra Neamț**

Copilul de azi trăiește într-o lume plină de stimuli, opțiuni și așteptări. Are jucării, materiale, activități și programe atent planificate. Și totuși, dincolo de toate acestea, nevoia lui fundamentală rămâne aceeași: relația cu adultul. Nu cantitatea experiențelor îl formează, ci calitatea legăturii pe care o are cu cel ce-l însoțește.

În educație, uneori căutăm soluții în metode noi sau materiale tot mai elaborate, când, de fapt, răspunsul se află în felul în care suntem prezenți lângă copil. Un adult care ascultă cu adevărat, care își oprește graba și se apleacă la nivelul copilului oferă mai mult decât orice activitate spectaculoasă: oferă siguranță.

Relația adult-copil se construiește din lucruri simple: un răspuns calm, o limită explicată, o emoție validată. Copilul nu are nevoie de un adult perfect, ci de unul consecvent și

autentic. Atunci când se simte văzut și acceptat, copilul capătă curaj să exploreze, să întrebe, să greșească și să învețe.

Comportamentele dificile apar adesea acolo unde relația este fragilă. Ele nu sunt un semn de lipsă de educație, ci un semnal că ceva nu este în echilibru. Adultul care privește dincolo de comportament și caută cauza reușește să transforme conflictul într-o oportunitate de apropiere.

A pune limite nu înseamnă a rupe relația, ci a o consolida. Copiii au nevoie de repere clare, dar oferite cu respect. Între fermitate și blândețe nu există opoziție, ci completare. Relația sănătoasă se află exact în acest echilibru.

Copilul de azi nu are nevoie de mai multă presiune, mai multe fișe sau mai multe cerințe. Are nevoie de adulți care să fie acolo cu adevărat. Mai atenți. Mai prezenți. Mai conștienți.

Un aspect esențial al relației adult-copil este

timpul de calitate, nu cel măsurat în minute, ci în prezență reală. Un copil simte imediat dacă adultul este cu adevărat acolo sau doar fizic prezent. Chiar și câteva momente de atenție autentică, fără grabă sau distrageri, pot avea un impact mai mare decât activități întregi desfășurate mecanic.

În relația educațională, copilul învață nu doar din ceea ce i se spune, ci mai ales din ceea ce observă. Felul în care adultul își gestionează emoțiile, reacționează la greșeli sau rezolvă conflicte devine model pentru copil. Astfel, relația nu este doar suport pentru învățare, ci și un spațiu de formare a viitorului adult.

Cel mai important lucru este că relația adult-copil nu se construiește într-un moment ideal, ci zilnic, în realitatea concretă a clasei sau a familiei. În zilele bune, dar mai ales în cele dificile. Acolo unde adultul rămâne calm, consecvent și empatic,

copilul învață că lumea este un loc sigur și că el este important. Iar aceasta este, poate, cea mai valoroasă lecție pe care o poate primi.

Așadar, relația adult-copil stă la baza educației. Copilul nu are nevoie de mai multe materiale sau activități, ci de atenție autentică, empatie și prezență constantă. Când adultul îl ascultă și îl ghidează cu răbdare, copilul învață natural și dobândește încredere în sine. Educația adevărată începe acolo unde există respect și înțelegere.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ȘI SĂNĂTATEA MINTALĂ ÎN CONTEXTUL EDUCAȚIEI DIGITALE- O ABORDARE CRITICĂ

Prof. Cozma Minodora
Școala Gimnazială „Antonie Mureșianu”, Comuna Bîra

„Educația incluzivă provoacă școlile să recunoască diversitatea ca pe o resursă și nu ca pe o problemă, promovând învățarea pentru toți elevii.”

Educația incluzivă reprezintă un concept esențial al educației moderne, având ca scop asigurarea accesului egal la cunoștințe și resurse pentru toți elevii, indiferent de diferențele de abilitate, condiții socio-economice sau stiluri de învățare. În contextul digitalizării accelerate a educației, provocările și oportunitățile se multiplică: platformele online, resursele digitale și instrumentele de învățare virtuală au potențialul de a sprijini incluziunea, dar, în același timp, pot genera stres, anxietate sau probleme legate de sănătatea mintală, mai ales pentru elevii vulnerabili. Acest eseu își propune să analizeze intersecția dintre educația incluzivă, sănătatea mintală și educația digitală, evidențiind atât beneficiile, cât și riscurile, precum și strategiile de intervenție.

Educația incluzivă se bazează pe ideea că școala trebuie să fie un spațiu accesibil tuturor. Principiile fundamentale includ:

- **Egalitatea de șanse** – asigurarea accesului la resurse și suport adaptat nevoilor individuale;
- **Diversitatea ca valoare** – recunoașterea și valorizarea diferențelor între elevi;
- **Participarea activă** – implicarea tuturor elevilor în procesul educațional.

Totuși, implementarea practică a acestor principii se confruntă cu obstacole: lipsa formării cadrelor didactice, infrastructura insuficientă, prejudecățile sociale și limitările sistemelor digitale care nu sunt întotdeauna accesibile tuturor. Digitalizarea educației a accelerat procesele de învățare și a oferit instrumente adaptative, precum platforme interactive, aplicații de învățare personalizată și resurse multimedia. Cu toate acestea, utilizarea intensivă a

tehnologiei poate avea efecte negative asupra sănătății mintale:

- **Suprasolicitarea cognitivă** – elevii pot fi copleșiți de cantitatea mare de informații și notificări;
- **Izolarea socială** – interacțiunea față-în-față este redusă, afectând dezvoltarea abilităților socio-emoționale;
- **Anxietatea și stresul** – presiunea performanței în mediul online poate amplifica frica de eșec;
- **Inegalitatea digitală** – accesul inegal la tehnologie poate genera frustrări și sentiment de marginalizare.

Educația incluzivă în mediul digital nu se limitează la accesul la tehnologie, ci implică și adaptarea procesului educațional la nevoile emoționale și cognitive ale elevilor. De exemplu:

- **Instrumente digitale adaptative** pot sprijini elevii cu dizabilități

sau dificultăți de învățare;

- **Comunități virtuale de sprijin** pot contribui la reducerea izolării sociale;
- **Programe de educație socio-emoțională online** pot ajuta la dezvoltarea rezilienței și a abilităților de coping.

Analiza critică arată că simpla implementare a platformelor digitale nu garantează incluziunea sau protecția sănătății mintale. Este necesară o abordare holistică, care să integreze formarea cadrelor didactice, consilierea psihologică, participarea părinților și proiectarea accesibilă a resurselor digitale.

Exemple practice și bune practice:

- **Școli cu platforme adaptative** care personalizează conținutul în funcție de ritmul de învățare al fiecărui elev;
- **Programe de mentorat online** care conectează elevii cu profesori sau colegi pentru sprijin emoțional;
- **Aplicații pentru monitorizarea stării emoționale** și furnizarea de feedback constructiv, contribuind la prevenirea burnout-ului digital.

Educația incluzivă în era digitală reprezintă atât o oportunitate, cât și o provocare. Beneficiile tehnologiei pot fi maxime atunci când sunt însoțite de strategii de susținere a sănătății mintale și de o abordare centrată pe elev. Criticile principale vizează riscul de izolare, suprasolicitare și inegalitate digitală. În final, succesul unei educații incluzive digitale depinde de echilibrul între accesul la tehnologie, suportul emoțional și adaptarea pedagogică.

Bibliografie:

1. Edupedu.ro – *Strategii metacognitive, educație digitală și educație incluzivă* (programă liceu).
2. Proiect european „Erasmus DESTINE” – *Digitizarea incluzivă și accesibilă a educației profesionale*. EPALE.
3. Pacheco, Edgar – *Transition 2.0: Tehnologii digitale și studenți cu dizabilități în învățământul superior*. ResearchGate.

FACTORI CARE DETERMINĂ MIGRAȚIA PERSOANELOR CALIFICATE ȘI ÎNALT CALIFICATE

Prof. Socea Daniela
Școala Gimnazială Comuna Poienari

În literatura de specialitate se regăsesc numeroase teorii legate de motivația migrației. Printre cele mai apreciate teorii este cea a factorilor de atragere (pull) și de respingere (push), dezvoltată de Everett S. Lee. Factorii de tip push sunt caracteristici țării de origine, fiind aspectele negative, iar factorii de tip pull reprezintă aspectele pozitive din țara de destinație.

Cercetătorii au analizat, de-a lungul timpului, date empirice și au ajuns la concluzia că factorii care determină migrația au grade de influență diferite cu privire la luarea deciziei de a migra în alte țări. Acest set de factori au fost clasificați în mai multe categorii. Aceștia sunt :

- Factori cu caracter personal. La această categorie sunt incluse trăsăturile personale ale migrantului, cum ar fi datele sale privitoare la origine,

sexul și etnia acestuia, vârsta, dar și convingerile și valorile împărtășite. Toți acești factori influențează într-un mod semnificativ decizia cu privire la migrare. Este de la sine înțeles că sexul și vârsta determină într-un mod profund luarea deciziei de a migra. Spre exemplu, luarea deciziei de a migra în cazul persoanelor de sex feminin și cu o vârstă mai înaintată este mai greu de luat deoarece condițiile familiale influențează decizia.

- Condițiile de viață, comunitatea și mediul local sunt alt set de factori care influențează luarea deciziei. În cazul unor condiții bune de viață este de așteptat ca o persoană să prefere să rămână în zona în care deja trăiește pentru a-și păstra statutul sau condițiile care aduc un nivel de satisfacție ridicat. Nu același lucru se întâmplă atunci când condițiile de viață nu sunt la fel de mulțumitoare și în acest fel ele ar putea

determina mai degrabă luarea deciziei de a migra.

- Factorii privitori la locul de muncă, la condițiile de la locul de muncă și la mediul în care este desfășurată activitatea profesională.

- Factori care privesc posibilitățile de dezvoltare a carierei și de creștere a veniturilor.

- Cadrul național și internațional cu privire la migrație. În această categorie identificăm factori care privesc contextul național sau internațional, precum conflictele interne sau externe, tulburările sociale, politice, crizele, alimentare sau de sănătate.

- Sistemul educațional.

Factorii pot fi grupați, în linii mari, în 5 categorii care țin de nivelul social, politic, economic, ecologic și demografic. Factorii push la nivel social sunt discriminările de orice natură, abuzurile cu privire la drepturi și libertăți sau destrămarea familiei. Pe de altă parte, la factorii pull

avem tocmai opusul factorilor amintiți anterior. Mai exact, la nivel social, factorii pull sunt reprezentați de lipsa discriminării, încurajarea pluralismului, respectarea drepturilor omului, reîntregirea familiei.

La nivel politic, factorii push sunt conflictele și războiul, cât și orice alte acțiuni care conduc la insecuritate, corupția și guvernarea neperformantă. Factorii pull sunt securitatea, sentimentul de siguranță și buna guvernare. Din punct de vedere economic, factorii push sunt șomajul, sărăcia, salariile scăzute, condițiile proaste la nivel de sănătate și la nivel educațional. Factorii pull sunt perspectiva unei dezvoltări ale carierei, perspectiva dezvoltării personale, salariile mari, condițiile superioare din sănătate și din sistemul educațional.

La nivel ecologic, factorii push sunt seceta, despădurirea, deșertificarea, distanța care trebuie parcursă până la țara de destinație, dificultățile logistice cu privire la transport și granițe. Factorii pull sunt condițiile climatice bune sau granițele comune. Din punct de vedere demografic, factorii push sunt creșterea populației și

suprapopularea. Factorii pull sunt declinul demografic și repopularea.

Cauza principală care determină migrația are la bază aspecte de ordin economic. Totuși, la aceasta se mai adaugă o serie de aspecte conexe, precum țara sau regiunea de origine întrucât ea poate presupune diferite grade de sărăcie, o calitate a vieții scăzută, o rată mare a infraționalității, imposibilitatea evoluției pe plan social, contextul politic instabil, situația demografică și, nu în ultimul rând, sistemul sanitar precar sau neajunsurile din sistemul educațional. În mod evident, la celălalt pol identificăm factorii care izvorăsc din oportunitățile țării de destinație, cum este cazul sistemului educațional bine pus la punct, sistemului de sănătate performant, sistemului de asigurări de sănătate, posibilitățile mai facile și mai atractive de includere în câmpul muncii sau condițiile de viață superioare cu toate aspectele pe care acestea le includ.

Specialiștii au identificat, după cum am putut vedea, și o serie de factori care sunt considerați a fi intermediari. Ne referim aici la factorul legat de distanța dintre cele

două țări sau la costurile care sunt asociate logisticii, la barierele lingvistice sau culturale. Este de înțeles că migrația este încurajată între două țări care dețin același tipar cultural sau lingvistic. Este mai ușor de migrat în interiorul Uniunii Europene, de exemplu, decât de a migra dintr-o țară europeană către o țară asiatică. Barierele lingvistice și culturale și-ar spune cuvântul în acest sens. Totodată, este mai ușor să migrezi în interiorul granițelor Uniunii Europene, dacă avem în vedere distanțele și lipsa granițelor, decât migrația de pe un continent pe altul.

Factorii personali influențează în mod inevitabil tiparul propus de specialiștii amintiți anterior. Factorii personali, precum personalitatea migrantului, abilitățile sale de învățare, abilitățile de adaptare la noile condiții sociale și culturale reprezintă, la nivel individual, un aspect de care trebuie ținut cont. Prin urmare, factorii cei mai puternici sunt cei de ordin economic pentru că ei determină atât respingerea, cât și atracția.

În privința persoanelor înalt calificate, fenomenul migraționist trebuie analizat dintr-o perspectivă specifică.

În mod evident, de la o persoană la alta, factorii care condiționează migrația diferă. Dar trebuie să avem în vedere că pentru persoanele cu o calificare înaltă aspirațiile și pretențiile sunt mai crescute. Altfel spus, în cazul acestor indivizi, propriile idealuri și tot ceea ce decurge din acestea constituie un motor important în luarea deciziei de a migra. Spre exemplu, pentru un om de știință, factorii de atragere sunt legați direct de aspirațiile proprii sau de renumele instituției spre care el se îndreaptă pentru a face performanță. Situația aceasta nu este limitată doar la cazul cercetătorilor, ci și la cel al personalului didactic universitar, la ingineri, la medici.

Atât oamenii de știință, cât și studenții care ținesc către o carieră în cercetare iau în calcul posibilitatea emigrării sau chiar fac acest lucru din lipsa resurselor financiare, materiale, de documentare, de cercetare, care sunt necesare pentru a desfășura în mod cât mai profesionist și cât mai eficient activitatea de cercetare. La acestea se pot adăuga factori precum perspectiva continuării studiilor universitare care să aibă o recunoaștere internațională și care, implicit,

oferă oportunități în domeniul academic sau pe piața muncii, în domenii avansate. Nu trebuie neglijat faptul că persoanele cu o pregătire înaltă au o dorință mai mare de a atinge un statut social superior, iar acest lucru este un factor care nu poate fi neglijat.

Pentru unii specialiști factorii care stau în spatele migrației personalului înalt calificat pot fi împărțiți în trei categorii:

- Factori macrostructurali – aceștia constau în diferențele sociale și economice între țări;
- Factori intermediari – acei factori care țin de condițiile specifice ale unei țări la un moment anume (spre exemplu, în timpul regimului nazist a existat un exod al cetățenilor germani);
- Factori individuali – factori care țin de circumstanțe personale și familiale.

Factorii de atracție ai țărilor dezvoltate se referă în principal la calitatea vieții, bogăția economică și capacitatea de cercetare științifică, în timp ce factorii de atracție ai țărilor emergente sunt creșterea economică și oportunitățile de muncă. Cu toate acestea, oamenii de știință din economiile emergente mai prospere au șanse mai mari

să se întoarcă în țara lor de origine decât oamenii de știință din economiile emergente mai puțin prospere.

Pentru Philip Altbach printre factorii care stau în spatele brain drain-ului se numără și „carierile academice stabile, salariile atractive, libertatea academică, accesul nestingherit la ultimele idei științifice și intelectuale.” Este adevărat că până când universitățile din țările în curs de dezvoltare nu vor oferi universităților standarde academice înalte - inclusiv libertatea academică, accesul nerestricționat la informație și laboratoarele - acestea nu vor fi capabile să atragă sau să păstreze talentele și personalul înalt calificat.

În rândul țărilor exportatoare de creiere există, în mod evident, unele care au parte de beneficii în urma acestui fenomen, dar sunt și unele țări care pierd net. Țărilor mici în curs de dezvoltare le lipsesc condițiile necesare pentru a exploata eficient talentul resurselor umane, ceea ce le face deosebit de predispuși la a fi puși în fața unei rate ridicate de emigrare a personalului calificat. Circumstanțele specifice

țărilor în curs de dezvoltare determină dacă exodul creierelor se dovedește a fi un blestem sau o binecuvântare.

Dimensiunea țării, calitatea educației, rata emigrării, succesul politicilor publice, posibilitățile oferite de aglomerările urbane și alți factori influențează relația dintre migrație și dezvoltarea unei țări. Prin urmare, ar trebui să tratăm cu mare atenție abordările prea optimiste cu privire la ceea ce pot face migrații pentru țările lor de origine, mai ales atunci când ei se confruntă cu o serie de constrângeri de ordin structural și independente de cetățean.

Altfel spus, potențialul de dezvoltare este asociat cu cel oferit de mediul țării gazdă și cu datele structurale ale țărilor de origine ale migranților. De aceea, este foarte important de analizat contextul politic, economic, social și cultural în care are loc fenomenul.

BIBLIGRAFIE:

Tim Krieger, Laura Renner, Lena Schmid, „The Individual Level: Sorting Effects”, în Tim Krieger, Diana Panke, Michael Pregernig, Environmental Conflicts, Migration and Governance,

Bristol University Press, Bristol, 2020, p. 106.

2 Nicholas Van Hear, Oliver Bakewell, Katy Long, „Push-Pull Plus: Reconsidering the Drivers of Migration”, în Journal of Ethnic and Migration Studies, 2017, pp. 4-9.

3 Nicolae Bârsan-Pipu, Ileana Tache, „Risk Management of the East-West Migration Phenomenon”, în Nicolae Marinescu (ed.), East-West Migration in the European Union, Cambridge Scholars Press, New Castle, 2017, p. 14.

4 Akira Iriye, Pierre-Yves Saunier (Eds.), op. cit., p. 104.

5 Paulette Siekierski, Manolita Correia Lima, Felipe Mendes Borini, „International Mobility of Academics: Brain Drain and Brain Gain”, în European Management Review, Vol. 15, 2018, p. 329.

6 Philip G. Altbach, op. cit., p. 44.

7 Simona Stănică, „Apariția și evoluția fenomenului brain drain”, în Revista Română de Sociologie, Anul XXII, Nr. 3-4, 2011, p. 353.

8 Metka Hercog, op. cit., pp. 167-168.

EDUCAȚIA DIGITALĂ ÎN GRĂDINIȚĂ– LIMITE ȘI PROVOCĂRI

**Profesor pentru educație timpurie, Hîrțan Ana
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra Neamț**

În contextul societății actuale, profund influențată de progresul tehnologic, educația digitală a devenit un subiect de interes major încă din primii ani de viață ai copilului. Grădinița, ca prim mediu instituțional de educație, are un rol esențial în formarea unor deprinderi de bază, inclusiv în ceea ce privește relația copilului cu tehnologia. Totuși, integrarea educației digitale în învățământul preșcolar ridică numeroase limite și provocări care necesită o abordare atentă și echilibrată. Educația digitală în grădiniță are un rol bine determinat, nu presupune utilizarea excesivă a dispozitivelor electronice, ci familiarizarea treptată a copiilor cu tehnologia, într-un mod adaptat vârstei. Prin intermediul jocurilor educaționale interactive, al poveștilor digitale sau al aplicațiilor educative, copiii pot dezvolta atenția, gândirea logică, creativitatea

și abilitățile de rezolvare a problemelor. Tehnologia poate deveni un instrument de sprijin pentru procesul educațional, atunci când este folosită cu scop pedagogic clar.

Una dintre principalele limite ale educației digitale în grădiniță este vârsta fragedă a copiilor. La această etapă de dezvoltare, învățarea se realizează predominant prin joc liber, mișcare, explorare senzorială și interacțiune directă cu adulții și alți copii. Expunerea excesivă la ecrane poate afecta dezvoltarea limbajului, a abilităților sociale și a motricității.

De asemenea, infrastructura insuficientă din unele unități de învățământ, lipsa echipamentelor adecvate sau accesul inegal la tehnologie reprezintă limite reale în implementarea educației digitale. Nu în ultimul rând, există riscul ca tehnologia să înlocuiască activitățile tradiționale

valoroase, dacă nu este utilizată responsabil.

O provocare majoră o constituie pregătirea cadrelor didactice. Educatorii trebuie să dețină competențe digitale, dar și capacitatea de a selecta conținuturi potrivite vârstei, sigure și educative. Integrarea tehnologiei necesită timp, formare continuă și adaptarea strategiilor didactice.

Colaborarea cu familia este, de asemenea, esențială. Părinții au un rol important în stabilirea limitelor privind utilizarea dispozitivelor digitale acasă. Diferențele dintre mediul educațional și cel familial pot crea confuzie pentru copil, dacă nu există o viziune comună asupra educației digitale.

Jocul liber și dirijat contribuie la dezvoltarea cognitivă, socio-emoțională, motrică și lingvistică a copilului. Prin joc, copilul învață să coopereze, să respecte reguli, să-și exprime emoțiile și să descopere lumea în mod activ. Activitățile ludice

bazate pe manipulare, mișcare și interacțiune directă sunt esențiale la vârsta preșcolară și nu pot fi înlocuite de experiențe virtuale.

Tehnologia digitală poate aduce un plus de valoare procesului educațional atunci când este integrată echilibrat și cu un scop pedagogic clar, iar aplicațiile și jocurile digitale pot stimula curiozitatea, atenția și motivația copiilor, însă utilizarea lor trebuie să fie limitată ca durată și atent selectată. Rolul educatorului este de a media experiența digitală, asigurând legătura dintre jocul virtual și cel concret.

Este esențial ca timpul petrecut în fața ecranelor să fie redus și adaptat vârstei copiilor. Activitățile digitale nu trebuie să înlocuiască jocul în aer liber, activitățile motrice sau interacțiunile sociale directe. De asemenea, selecția aplicațiilor trebuie să respecte criteriile educaționale, de siguranță și adecvare vârstei.

Tehnologia poate fi un aliat valoros în educația timpurie, însă nu trebuie să substituie jocul, care rămâne forma fundamentală de învățare a copilului preșcolar. Printr-o utilizare echilibrată, mediata

de cadrul didactic și susținută de familie, jocurile și aplicațiile digitale pot completa experiențele educaționale tradiționale, contribuind la dezvoltarea armonioasă a copilului.

În concluzie, educația digitală în grădiniță reprezintă o realitate a societății contemporane, însă trebuie abordată cu responsabilitate și echilibru. Tehnologia nu trebuie să substituie jocul, relația directă și experiențele concrete, ci să completeze procesul educațional. Prin stabilirea unor limite clare, prin formarea adecvată a cadrelor didactice și prin colaborarea strânsă cu familia, educația digitală poate deveni un sprijin valoros în dezvoltarea armonioasă a copilului preșcolar.

Bibliografie

1. Ministerul Educației (2019). Curriculum pentru educația timpurie. București: Editura Didactică și Pedagogică.
2. UNICEF (2020). Copiii în lumea digitală. București: UNICEF România.
3. OECD (2021). Starting Strong VI: Supporting Meaningful Interactions in Early Childhood Education and

Care. Paris: OECD Publishing.

4. European Commission (2022). DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

5. World Health Organization (2019). Guidelines on Physical Activity, Sedentary Behaviour and Sleep for Children under 5 Years of Age. Geneva: WHO.

6. Plowman, L., McPake, J., & Stephen, C. (2010). The technologisation of childhood? Young children and technology in the home. *Children & Society*, 24(1), 63–74.

7. Hirsh-Pasek, K., Zosh, J. M., Golinkoff, R. M., Gray, J. H., Robb, M. B., & Kaufman, J. (2015). Putting education in “educational” apps: Lessons from the science of learning. *Psychological Science in the Public Interest*, 16(1), 3–34.

8. Livingstone, S., & Byrne, J. (2018). Parenting in the digital age: The challenges of parental responsibility in comparative perspective. In H. Mascheroni et al. (Eds.), *Digital Parenting*. Göteborg: Nordicom.

9. Nicolescu, A., & Ionescu, M. (2018). Educația timpurie – perspective moderne și abordări pedagogice. București: Editura Universitară.
10. Redecker, C. (2017). European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

JURNAL DE BORD, ÎNTRE IDEALISM ȘI REALITATE CONFESIUNILE UNEI EDUCATOARE LA ÎNCEPUT DE DRUM

**Profesor pentru educație timpurie, Horceac Ioana
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra Neamț**

Dacă m-ai fi întrebat acum doi ani, în pragul examenului de titularizare, ce înseamnă să fii educatoare, ți-aș fi vorbit despre planșe colorate, cântece și zâmbete de copii. Astăzi, aflată în al doilea an de activitate, privirea mea s-a schimbat. Este mai profundă, mai obosită uneori, dar mult mai asumată. Sistemul de educație din România este, pentru un debutant, un teren al contrastelor. Este locul unde „se poate” se lovește adesea de „așa e procedura”, dar și locul unde minunile se întâmplă în fiecare dimineață, la ora 8.

Partea luminoasă: De ce rămânem? Să începem cu ceea ce ne ține în picioare. În ciuda tuturor neajunsurilor structurale, există aspecte care fac această profesie cea mai frumoasă din lume: Resursa umană incredibilă: Am întâlnit colegi cu zeci de

ani de experiență care nu și-au pierdut scilpirea și care m-au ghidat fără pic de superioritate. Mentoratul informal este, de multe ori, colacul de salvare al unui debutant.

Libertatea creativă la grupă: Dincolo de programă, sala de grupă este regatul nostru. Aici, sistemul îmi permite încă să fiu inovatoare, să aduc metode noi (precum învățarea bazată pe proiecte sau elemente de educație senzorială) și să văd rezultate imediate.

Deschiderea noii generații de părinți: Observ o dorință tot mai mare de parteneriat real. Părinții tineri caută comunicare, vor să se implice și apreciază transparența, ceea ce ușurează enorm munca la clasă.

Partea umbră: Provocările începutului Nu putem ignora „elefantul din cameră”. Ca

debutant, te lovești de ziduri care par uneori de netrecut:

Birocrația sufocantă: Uneori simt că petrec mai mult timp completând fișe, cataloage și rapoarte decât pregătind activități pentru copii. Hârtia pare să cântărească mai mult decât actul pedagogic în sine în ochii sistemului de control.

Lipsa dotărilor unitare: Este dureros să vezi diferențe uriașe între unitățile de învățământ. În timp ce unele grădinițe sunt dotate digital, în altele materialele didactice sunt cumpărate tot din salariul (mic) al cadrului didactic sau prin bunăvoința părinților.

Formarea continuă teoretică: Simt nevoia de mai multă practică, de workshop-uri despre gestionarea conflictelor sau despre lucrul cu copiii cu cerințe educaționale speciale (CES), o realitate tot mai prezentă în grupele noastre.

Un gând pentru viitor: Sistemul de educație din

România este ca un mecanism vechi care încearcă să funcționeze după reguli noi. Are piese ruginite, dar are și motoare noi, pline de energie – noi, debutanții.

Cred cu tărie că schimbarea nu vine neapărat de la „centru”, ci din fiecare interacțiune pe care o am cu cei mici. Da, sistemul are lacune, dar are și o putere imensă de regenerare prin noi. În al doilea an de învățământ, nu mai caut perfecțiunea sistemului, ci caut să fiu eu acea bucată de sistem care funcționează impecabil pentru copiii din fața mea.

Trei sfaturi „de aur” pentru viitorii debutanți:

Dacă ești încă pe băncile facultății sau te pregătești să pășești pentru prima dată într-o grădiniță ca titular, iată ce mi-ar fi plăcut mie să îmi spună cineva acum doi ani:

Nu te teme să ceri ajutor. Există o presiune imensă să pari că le știi pe toate din prima zi. Realitatea este că experiența se fură, nu se învață doar din cărți. Caută acea colegă „cu state vechi” care are mereu zâmbetul pe buze și întreb-o cum gestionează ea momentele dificile. Comunitatea este cel

mai bun scut împotriva epuizării.

Relația cu copilul bate orice planificare. Vor fi zile în care planul tău de lecție minuțios va fi dat peste cap de o ninsoare neașteptată sau de o stare de spirit a grupei. Nu intra în panică! Flexibilitatea este cea mai mare calitate a unei educatoare. Un copil care se simte înțeles și iubit va învăța mult mai mult din jocul tău spontan decât dintr-o fișă completată mecanic.

Setează limite clare între școală și acasă. Este ușor să te lași absorbită de decupat planșe și răspuns la mesajele părinților până la miezul nopții. Pentru a fi o educatoare bună pe termen lung, ai nevoie de o „tine” care să se odihnească și să aibă hobby-uri. Învață să închizi ușa grădiniței (și mental, nu doar fizic) la finalul programului.

Bibliografie

1. Ministerul Educației (2019). Curriculum pentru educația timpurie. București: Editura Didactică și Pedagogică.
2. Pânișoară, I.-O. (2015). Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică. Iași: Editura Polirom.

3. Iucu, R. B. (2012). Formarea profesorilor. Sisteme, politici, strategii. Iași: Editura Polirom.

4. Bocoș, M. (2013). Instruirea interactivă. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.

5. Schön, D. A. (1983). The Reflective Practitioner: How Professionals Think in Action. New York: Basic Books.

6. Day, C. (2004). A Passion for Teaching. London: RoutledgeFalmer.

7. Hargreaves, A., & Fullan, M. (2012). Professional Capital: Transforming Teaching in Every School. New York: Teachers College Press.

8. Zlate, M. (2004). Psihologia muncii. București: Editura Didactică și Pedagogică.

9. Neacșu, I. (2010). Introducere în psihologia educației și a dezvoltării. Iași: Editura Polirom.

10. Stoica, M. (2016). Debutul în cariera didactică – provocări și perspective. București: Editura Universitară.

IMPORTANȚA INTEGRĂRII PEDAGOGIEI DIGITALE ÎN LECȚIILE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

**Prof. înv. primar, Koszta Alina – Elena
Liceul Teologic „Episcop Melchisedec” Roman**

Societatea contemporană este profund marcată de dezvoltarea accelerată a tehnologiei digitale, care influențează toate domeniile vieții, inclusiv educația. Elevii cresc într-un mediu digitalizat, având acces timpuriu la telefoane mobile, tablete și jocuri online. În acest context, școala are responsabilitatea nu doar de a transmite cunoștințe, ci și de a ghida utilizarea corectă, echilibrată și educativă a tehnologiei. Integrarea pedagogiei digitale în lecțiile tradiționale din învățământul primar devine astfel o necesitate, nu o opțiune, contribuind atât la creșterea calității actului educațional, cât și la formarea unor competențe digitale de bază.

Pedagogia digitală – completarea a lecțiilor tradiționale
Pedagogia digitală nu presupune înlocuirea metodelor clasice de predare,

ci completarea și diversificarea acestora. Lecțiile tradiționale, bazate pe explicație, conversație și exercițiu, rămân fundamentale în învățământul primar, unde relația directă dintre învățător și elev este esențială. Tehnologia digitală adaugă însă un plus de atractivitate, interactivitate și accesibilitate. Prin utilizarea materialelor digitale (prezentări interactive, videoclipuri educative, aplicații de exersare), informația devine mai ușor de înțeles și mai bine fixată. Elevii mici învață mai eficient atunci când sunt implicați activ, iar mediul digital stimulează curiozitatea, atenția și motivația pentru învățare. De asemenea, resursele digitale permit adaptarea ritmului de lucru la nevoile fiecărui elev, sprijinind învățarea diferențiată și individualizată. Dezvoltarea competențelor digitale de la vârste fragede

Inițierea elevilor din ciclul primar în utilizarea platformelor educative contribuie semnificativ la dezvoltarea competențelor digitale de bază. Aceste competențe nu se rezumă la simpla folosire a unui dispozitiv, ci includ abilități precum navigarea sigură pe internet, selectarea informațiilor relevante, respectarea regulilor de comportament online și utilizarea responsabilă a tehnologiei.

Prin ghidajul cadrului didactic, elevii învață să folosească platforme educaționale adaptate vârstei lor, care oferă exerciții interactive, jocuri educative și feedback imediat. Astfel, copiii asociază tehnologia cu învățarea și progresul personal, nu doar cu divertismentul. În plus, utilizarea platformelor educative dezvoltă autonomia în învățare și încrederea în propriile capacități.

Alternative educative la jocurile violente online. Un aspect deosebit de important al integrării pedagogiei digitale îl reprezintă oferirea unor alternative sănătoase la jocurile violente online. Mulți copii petrec un timp considerabil în mediul virtual, fiind expuși conținuturilor nepotrivite vârstei lor, care pot influența negativ comportamentul și dezvoltarea emoțională. Prin introducerea platformelor educative și a jocurilor didactice, școala poate orienta interesul elevilor către activități constructive. Jocurile educative dezvoltă gândirea logică, creativitatea, spiritul de observație și capacitatea de rezolvare a problemelor, fără a promova agresivitatea. În acest mod, elevii învață că tehnologia poate fi un aliat al cunoașterii și al dezvoltării personale. Totodată, cadrul didactic are un rol esențial în educarea elevilor privind riscurile mediului online și în stabilirea unor reguli clare de utilizare a tehnologiei. Discuțiile despre siguranța pe internet, despre diferența dintre jocurile educative și cele violente, precum și implicarea părinților în acest proces sunt pași necesari

pentru formarea unor comportamente digitale responsabile. Rolul profesorului în integrarea pedagogiei digitale. Profesorul pentru învățământul primar este mediatorul dintre elev și tehnologie. Competențele digitale ale cadrului didactic, creativitatea și deschiderea către metode moderne de predare influențează direct succesul integrării pedagogiei digitale. Alegerea resurselor potrivite, adaptarea lor la nivelul de vârstă al elevilor și îmbinarea echilibrată cu metodele tradiționale sunt esențiale. De asemenea, profesorul modelează atitudinea elevilor față de tehnologie. Prin utilizarea conștientă și echilibrată a instrumentelor digitale, acesta transmite valori precum responsabilitatea, respectul și dorința de a învăța continuu. Integrarea pedagogiei digitale în lecțiile din învățământul primar reprezintă un pas important în adaptarea școlii la realitățile societății actuale. Tehnologia, utilizată corect, completează lecțiile tradiționale, crește motivația pentru învățare și contribuie la dezvoltarea competențelor

digitale de bază. Inițierea elevilor mici în utilizarea platformelor educative oferă alternative valoroase la jocurile violente online și sprijină formarea unor comportamente digitale responsabile. Prin implicarea activă a profesorilor și colaborarea cu familia, pedagogia digitală poate deveni un instrument eficient pentru o educație modernă, echilibrată și adaptată nevoilor elevilor de astăzi.

IMPLICAȚII DEONTOLOGICE ÎN RELAȚIA PROFESOR-ELEV

**Prof. învă. primar, Atodiresei Mihaela-Elena
Liceul Teologic „Episcop Melchisedec” Roman**

Când se va observa pe chipul copiilor părerea de rău că a sunat clopoțelul de ieșire, atunci se va avea dovada că elevul trăiește odată cu școala.

Analizată într-un mod oarecum simplist, relația dintre profesor și elevi pare a se reduce la acea comunicare zilnică, prin care se realizează actul educațional. Ei bine, lucrurile nu stau chiar așa și nu trebuie privite doar din această direcție. Semnificația ei este mult mai largă și implică o multitudine de laturi ale personalității umane, circumscrise acțiunii de realizare a scopurilor și idealurilor învățământului românesc. Fără a exagera sau a fi acuzați de narcisism profesional, am putea spune că această relație înseamnă totul, înseamnă sensul și rostul întregii activități a învățătorului. Alegerea meseriei de învățător/profesor, după părerea mea, este în bună

măsură determinată de prezența unor sentimente de iubire față de copii, sentimente conștiente sau, uneori, sentimente care au originea în inconștient.

Se spune că meseria de învățător este dificilă nu din cauza laturii științifice, ci din cauza celei metodice. Nu e greu să știi operațiile matematice, ci să-l faci pe elevul de vârstă școlară mică să opereze cu ele. Luând în calcul aceste aspecte cât și multe altele, se pune foarte serios problema alegerii celor mai eficiente modalități de lucru pentru a obține performanțe/competențe atât în domeniul cunoașterii, cât și în cel relațional-comportamental. Pentru a avea succes în această muncă, învățătorul trebuie să aibă competențe cognitive, apoi relaționale, cât și comportamental-atitudinale. El trebuie să îndeplinească standardele de performanță ce se fundamentează pe un sistem de principii care

exprimă concepția actuală asupra conținutului specific al profesiei didactice și asupra calităților unui bun pedagog. Aceste principii, numite și principii nucleu, cer învățătorului să cunoască domeniul și didactica disciplinelor predate, să-și cunoască elevii și să asiste la propria lor dezvoltare, să se integreze activ în comunitatea locală, să aibă o atitudine reflexivă și să promoveze un sistem de valori în concordanță cu idealul educațional. Rezultă de aici, că învățătorul trebuie să cunoască foarte bine specificul comunității sociale al zonei unde lucrează, exigențele școlii, apoi, să cunoască temeinic colectivul de elevi. Toate acestea încep o dată cu primirea unei noi generații de copii.

Când vine în clasa pregătitoare, elevul ia contact cu lucruri noi. El vede că în loc de jucării trebuie să aibă cărți, că doamna educatoare e înlocuită cu doamna

învățătoare, că orele de curs sunt mai lungi și că activitatea zilnică este alta și decurge în alt mod. Acest moment de trecere poate avea repercursiuni nedorite asupra așteptărilor copilului, dacă învățătorul nu-l pregătește cu tact pentru ceea ce va urma. În mintea copilului sunt foarte multe necunoscute și toate acestea trebuie elucidate în perioada de relaționare de la început. Copilul încearcă să facă comparații între grădiniță și școală, între educatoare și învățător și, dacă nu-i convine, apare inhibiția ori împotrivirea. Simion Mehedinți spunea că „numai un iubitor de copii poate fi și un bun învățător”. Este foarte adevărat că această trecere nu lasă urme în atitudinea copiilor dacă învățătorul are un suflet cald, dacă se apropie cu drag de ei, dacă are un spirit ludic și îmbină echilibrat exigența cu destinderea. El trebuie să-și înceapă activitatea de cunoaștere a particularităților individuale și de grup, apelând la cunoștințele de pedagogie și psihologie învățate, apoi să-și noteze toate observațiile în fișa psiho-pedagogică. Dacă în clasa pregătitoare învățătorul a reușit să-i câștige sufletește pe copii, înseamnă

că primul pas a fost făcut cu succes.

Urmează apoi o altă etapă, clasa întâi, când copiii trec la un alt program de învățare și când apar aprecierile cu calificativ în catalog. Este perioada când se reduce ponderea învățării prin joc, când trebuie să li se includă elevilor un program zilnic de învățare bazat pe un alt tip de motivație, când fiecare trebuie să devină conștient de sarcinile pe care le are. Este momentul când aprecierile verbale și calitativele pot influența în bine sau în rău relația dintre învățător și elevi, sau dintre învățător și părinți.

Corectitudinea, onestitatea, sinceritatea pot fi dovedite de ambele părți dacă există o relație de comunicare, menită a concura la reușita activității didactice. Învățătorul trebuie să stabilească de la început cu elevii un set de reguli, al căror rost trebuie înțeles și respectat de elevi. Dacă acest lucru se pune în aplicare, se va reuși ceea ce se cheamă disciplină și învățare liber consimțite, eliminându-se din start neînțelegerile, supărările și nedoritele tulburări de comportament. Elevii trebuie învățați de pe acum că

hotărârile adoptate trebuie respectate.

Integritatea este fundamentul pe care se construiesc alte calități: respectul, demnitatea și încrederea. Chiar și oamenii care pot să-și ascundă lipsa de integritate un timp vor cunoaște eșecul, iar influența temporară va dispărea. Integritatea este o chestiune personală și nu trebuie confundată cu reputația. Circumstanțele în care trăim ne determină reputația, care este o umbră a caracterului. Învățătorul poate fi pus în situația de a-și compromite caracterul integru atunci când, sub influențe externe (ale unor părinți care intervin prin mijloace diferite, a directorului școlii care-i cere procentaje favorabile la sondajele sau testele standardizate etc.), acordă calitativele care nu corespund realității evaluate.

Învățătorul trebuie să fie cât se poate de obiectiv în orice fel de apreciere făcută, corect cu el însuși și cu elevii, să se ferească de orice fel de didactogenii, iar în evaluarea rezultatelor elevilor să evite distorsiunile datorate trăsăturilor de personalitate, a efectelor halo, de anticipație de rol, de ordine de contrast, de contaminare

sau de dependență. De asemenea, trebuie eliminate erorile în aprecierea conduitei elevilor – eroarea prin asemănare, prin contrast, din generozitate sau din blândețe. Tot Simion Mehedinți spunea că „orice copil are ceva bun în el și că acel bun trebuie descoperit și pus în valoare”. De aceea, este necesară și foarte utilă tratarea diferențiată a elevilor atât sub aspectul cântăririi atente a volumului de cunoștințe cerut, cât și a metodelor de abordare a comunicării.

Încrederea este factorul cel mai important în relațiile personale și profesionale. Calitățile integrității pot fi păstrate și dezvoltate, în primul rând, prin modelarea consistenței caracterului, pentru ca oamenii să aibă încredere în noi tot timpul, fără fluctuații. Un învățător care-și schimbă hotărârile sau atitudinile de la o zi la alta îi va influența negativ pe elevii săi și-i va determina pe părinții lor să nu aibă încredere în el și chiar să-și „mute” copiii la alt învățător.

Un educator onest își respectă promisiunile. Dacă promitem elevilor că-i ducem într-o excursie și nu facem acest lucru, riscăm să pierdem încrederea lor.

Beneficiul încrederii este influența. Abraham Lincoln spunea că : „Aproape toți oamenii pot face față potrivnicilor, dar dacă vrei să-i pui la încercare caracterul unui om, dă-i puterea”. Raportul dintre autoritate și putere este foarte delicat în meseria de cadru didactic.

Persistă în școală mentalitatea, chiar cu pretenția de a fi științifică, a „rolului conducător pe care-l are profesorul în activitatea didactică”. În fapt este vorba de tendințe inconștiente de dominare: el este cel competent, „stăpân pe materia sa” și, prin extensie, și pe elevi, are dreptate, este cel care își spune ultimul cuvânt, trebuie să corecteze cât mai repede orice greșeală etc., în timp ce elevul nu știe, în majoritatea cazurilor este vinovat, subordonat cadrului didactic. Atitudini de genul „distanța de la catedră la clasă”, „necesitatea prestigiului de educator”, înțeles ca varianta de rigiditate, comportamentul „cu catalogul în mână”, „puteți să mă înțelegeți după ce veți fi mai mari” reprezintă tot atâtea obstacole în calea relației deschise dintre educator și educat.

În relația dintre educator și educat și-au

făcut apariția, pe parcursul timpului, două tendințe extreme: magistrocentrismul, bazat pe o concepție autoritaristă, în care elevul era obiect al învățării, și pedocentrismul, bazat pe liberalismul pedagogic. Pedagogia contemporană încearcă să depășească aceste două tendințe extreme, acceptându-l pe elev ca subiect al învățării, iar la etapa de evaluare se insistă asupra a ceea ce știe, și nu asupra a ceea ce nu știe elevul. Acest aspect al evaluării are un efect stimulator și încurajează și cele mai mici speranțe ale elevului, dându-i încredere în forțele proprii. Constantin Brâncuși spunea că „lucrurile nu sunt greu de făcut, ceea ce este cu adevărat greu este să ne punem în starea de a le face”. Gândindu-ne la un obiectiv al învățământului românesc, care cere formarea și dezvoltarea personalității copiilor, am putea spune că și noi putem să devenim „sculptori” de caractere, să influențăm comportamentul elevilor avându-l ca model pe al nostru, să le promovăm valorile morale, să ridicăm munca la rang de virtute prin munca noastră, să-i determinăm să iubească frumosul prin ținuta și

decentă noastră, să-i determinăm să ia cele mai frumoase modele din societate, dar primul etalon să fim noi, în orice împrejurare.

O persoană care educă este o persoană care oferă, în primul rând, dragoste, fără de care nu poate exista nicio legătură, niciun viitor, nicio colaborare pozitivă. Fiecare elev simte nevoia să fie prețuit, iubit. Învățătorul le poate demonstra iubirea sa prin fiecare cuvânt, gest, prin grija pe care le-o poartă. Îi respectă prin faptul că îi tratează ca personalități unice. Le dă sentimentul siguranței, mai ales atunci când acțiunile sale sunt conforme cu un înalt cod moral. O mare greșeală este nerecunoașterea sau neaprecierea celorlalți. O simplă apreciere verbală despre modul în care elevul a comis un text, de exemplu, poate să însemne enorm pentru imaginea de sine a acestuia. E bine ca învățătorul să recunoască meritele elevilor săi de câte ori are ocazia. Trebuie depășită prejudecata potrivit căreia nu este bine să lauzi prea mult elevul întrucât el „se va culca pe laurii victoriei”. Un bun educator poate să le insufle elevilor

încredere prin motivarea succeselor anterioare ale elevilor, prin încurajare în caz de eșec, prin motivarea obținerii unor succese viitoare printr-o colaborare strânsă, care conferă o încredere reciprocă.

Profesorul îi înțelege pe elevi ascultându-i. Din clipa în care elevii își dau seama că sunt înțeleși devin mai dispuși să înțeleagă punctul de vedere al acestuia. În educație, un rol important îl are empatia, capacitatea de a te transpune în gândurile și sentimentele celuilalt. Atunci când există empatie între învățător și elevii săi, când se află pe aceeași lungime de undă, procesul de predare-învățare-evaluare se desfășoară firesc, fără blocaje, iar rezultatele sunt superioare. Un bun dascăl va ști să le insufle elevilor un mod de gândire pozitiv, optimist și să se poarte cu fiecare ca și când ar fi cea mai importantă persoană pentru el, comunicându-le acest lucru.

Există însă cadre didactice care rămân distanți față de copii, nu realizează empatia, nu reușesc să retrăiască universul psihic infantil. Nu se poate invoca necunoașterea acestei etape ontogenetice, deoarece orice

om a parcurs-o. Cum poate fi explicată atunci lipsa de înțelegere a copilăriei? Probabil că la mijloc se află o rigiditate afectivă.

Un cadru didactic știe multe despre fiecare dintre elevii săi, dar descoperă adevărata lor personalitate numai atunci când își propune să se ocupe în mod special de fiecare, organizat și sistematic.

Știm cu toții că, la nivel declarativ, multe lucruri sunt corecte în ceea ce-i privește pe elevi. Adevărata față a unui copil se vede, însă, atunci când el se consideră liber, când crede că nimeni nu-l observă și dă frâu liber impulsurilor sale interioare, când face ceea ce crede el cu adevărat. Acelea sunt momentele de adevăr care-l caracterizează cel mai bine. Astfel de ocazii se pot ivi în pauze, în excursii, în drumul spre casă, pe terenul de joacă, etc. De aceea este necesar ca uneori să fim și acolo, pentru ca diagnosticul nostru să fie cât se poate de real. Dacă în astfel de situații se constată abateri, este recomandabil ca îndreptarea lor să se facă prin discuții directe, iar la nevoie, împreună cu familia, după ce aceasta a luat cunoștință de ele.

Elevii trebuie învățați să-și recunoască greșelile, să le depisteze și să le corecteze și pe cele ale colegilor lor, să cedeze în fața adevărului, dar să se apere când au dreptate. Învățătorul trebuie să formeze personalități puternice, să-i determine pe elevi să nu accepte umilința sau compromisul și să-i facă toleranți atunci când situația o impune.

Se poate afirma că relația învățător-elevi-familie funcționează normal dacă:

- atunci când se iau decizii, în privirile copiilor nu apar sentimente de nemulțumire;
- elevii vin cu drag în jurul învățătorului, dorind să comunice cu ei;
- nu comentează calificativele obținute;
- comportamentul copiilor, în condiții de libertate totală, este unul civilizat;
- situația la învățătură este una bună sau foarte bună;
- elevii își apără învățătorul în fața unor afirmații nedrepte și incorecte făcute de terțe persoane;
- elevii respectă cu strictețe îndrumările și recomandările învățătorului;

□ în vacanțe elevii mențin diferite forme de comunicare cu învățătorul lor;

□ rezultatele testelor de opinie scot în evidență relația afectivă dintre cei trei factori implicați;

□ părinții vin la ședințe și fac aprecieri pozitive asupra activității desfășurate în clasă.

Îmi place foarte mult metafora lui John Maxwell, prin care învățătorul poate fi asemănat cu un „navigator” care deschide drumuri pentru alții. Această metaforă sugerează multe: o navă maritimă (sala de clasă), pe care s-au îmbarcat marinarii (elevii) și care este condusă de un „navigator”-căpitan, om experimentat (învățătorul). Cursa inițială, în școala primară, reprezintă doar începutul unei călătorii pe durata întregii vieți. Cel mai important rol în această călătorie, pentru ca aceasta să se desfășoare plăcut și eficient, îi revine relației învățător-elevi. O relație pozitivă îi atrage pe elevi să participe activ la procesul instructiv-educativ, îi motivează să depună efort pentru a obține rezultate cât mai bune la învățătură. O relație negativă între învățător și elev îl va îndepărta pe acesta din

urmă de învățătură, îl va face să opună rezistență la orice inițiativă a școlii.

Mi-ar plăcea ca atunci când voi discuta cu unul din foștii mei elevi și îl voi întreba: „Spune-mi ce greșeli am făcut față de voi spre a nu le mai face?” el să-mi poată răspundă: „Sunt fericit că am fost elevul dumneavoastră!”

Încredere deplină în dascăli

Încrederea în dascăli nu se câștigă prin statut, ci se clădește în timp, prin caracter, prin coerența dintre cuvânt și faptă, prin corectitudine, empatie și respect față de copil, iar atunci când elevii simt că sunt tratați cu dreptate, că sunt ascultați și valorizați, ei oferă în mod firesc încrederea lor, care se transmite mai departe către familie și comunitate, confirmând faptul că rolul învățătorului depășește simpla transmitere de cunoștințe și se așază în sfera formării de caractere, unde integritatea, responsabilitatea și dragostea față de copii rămân repere esențiale ale unei educații autentice, indiferent de schimbările sociale sau de epoca în care aceasta se realizează.

Bibliografie:

1. Elvira Crețu,
Psihopedagogia școlară
pentru învățământul primar,
Editura Aramis,
București, 1999
2. Gheorghe Tomșa,
Psihopedagogie preșcolară
și școlară, Editura C.N.I.
Coresi, S.A. București, 2005
3. Cornelia Stoica,
Educație și comportament,
EDP, București, 1998

STRATEGII DE ÎNVĂȚARE A COPIILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE (CES)

**Profesor pentru educație timpurie, Moldovan Ionela
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra Neamț**

Educația incluzivă reprezintă un principiu fundamental al sistemelor educaționale moderne, având ca scop asigurarea accesului egal la educație pentru toți copiii, indiferent de particularitățile lor individuale. Copiii cu cerințe educaționale speciale (CES) necesită strategii de învățare adaptate, care să răspundă nevoilor lor cognitive, emoționale, sociale și comportamentale. Aplicarea unor metode și strategii didactice adecvate contribuie semnificativ la dezvoltarea potențialului fiecărui copil și la integrarea acestuia în mediul școlar.

Cerințele educaționale speciale se referă la nevoile suplimentare de educație ale unor copii, generate de dizabilități, dificultăți de învățare, tulburări de comportament, tulburări de limbaj, tulburări din spectrul autist, ADHD sau alte condiții care influențează procesul de învățare. Acești copii pot întâmpina dificultăți în

achiziția cunoștințelor prin metodele tradiționale de predare, motiv pentru care este necesară adaptarea demersului educațional. Importanța strategiilor de învățare adaptate

Strategiile de învățare adaptate au rolul de a facilita accesul la cunoaștere, de a stimula motivația pentru învățare și de a sprijini dezvoltarea autonomiei copilului. Prin utilizarea unor strategii adecvate, profesorul poate crea un climat educațional favorabil, bazat pe acceptare, sprijin și valorizarea diferențelor individuale.

Strategii de învățare utilizate în educația copiilor cu CES

1. Individualizarea și diferențierea instruirii
Individualizarea presupune adaptarea obiectivelor, conținuturilor, metodelor și evaluării în funcție de nivelul de dezvoltare și de ritmul propriu al fiecărui copil. Aceasta se realizează prin elaborarea planului educațional individualizat

(PEI) și prin utilizarea sarcinilor diferențiate.

2. Învățarea multisenzorială
Învățarea multisenzorială implică utilizarea simultană a mai multor canale senzoriale (vizual, auditiv, tactil, kinestezic). Această strategie este eficientă în special pentru copiii cu dificultăți de învățare, deoarece facilitează înțelegerea și fixarea informațiilor.

3. Învățarea prin joc
Jocul reprezintă o metodă fundamentală în procesul de învățare, mai ales la vârstele mici. Prin jocuri didactice, activități ludice și jocuri de rol, copiii cu CES pot învăța într-un mod plăcut și motivant, reducându-se stresul și anxietatea asociate activităților școlare.

4. Structurarea și organizarea activităților
Pentru copiii cu CES este esențială organizarea clară a activităților de învățare. Instrucțiunile trebuie să fie simple, concise și prezentate pas cu pas. Rutinele zilnice

și predictibilitatea activităților contribuie la creșterea sentimentului de siguranță.

5. Învățarea prin repetiție și consolidare

Repetiția este o strategie eficientă pentru fixarea achizițiilor. Conținuturile trebuie reluate periodic, utilizând exerciții variate, adaptate nivelului copilului, pentru a consolida deprinderile formate.

6. Învățarea asistată și sprijinul educațional

Sprijinul oferit de profesor, profesorul de sprijin sau de colegi este esențial în procesul de învățare. Modelarea, ghidajul și feedback-ul constant contribuie la creșterea încrederii în sine și la dezvoltarea competențelor.

7. Utilizarea tehnologiei asistive

Tehnologia asistivă poate facilita accesul la învățare prin aplicații educaționale, softuri interactive, materiale audio-vizuale sau dispozitive adaptate. Aceste instrumente pot crește interesul pentru învățare și pot sprijini autonomia copilului.

8. Învățarea cooperativă

Lucrul în grupuri mici sau în perechi favorizează dezvoltarea abilităților sociale și de comunicare. Copiii cu CES pot învăța prin

observarea și imitarea colegilor, beneficiind de sprijin reciproc.

9. Motivarea și întărirea pozitivă

Motivarea reprezintă un factor esențial în învățare. Lauda, încurajarea și recompensele simbolice contribuie la menținerea interesului pentru activitate și la valorizarea progresului individual.

Strategiile de învățare adaptate copiilor cu cerințe educaționale speciale reprezintă un element esențial al educației incluzive. Prin individualizare, utilizarea metodelor interactive și crearea unui mediu educațional suportiv, cadrele didactice pot contribui semnificativ la dezvoltarea armonioasă și integrarea socială a copiilor cu CES.

Bibliografie

1. Cucuș, C. (2008). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
2. Gherguț, A. (2006). *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe educative speciale*. Iași: Editura Polirom.
3. Păunescu, C. (2010). *Educația copiilor cu dizabilități*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
4. Vrăsmaș, E. (2004). *Educația integrată a copiilor cu cerințe educative speciale*. București: Editura Aramis.

PRACTICI PARENTALE PENTRU SUSȚINEREA COPIILOR ÎN TRASEUL ȘCOLAR

**Profesor pentru educație timpurie, Cobzaru Luminița
Școala Gimnazială "Sf. Andrei,, Mangalia/ G.P.P Nr.5 Neptun**

"Parentingul presupune o activitate complexă care are scopul de a influența rezultatele copilului (Darling, 1999), și, mai mult decât atât, influențează comportamentul (Fadlillah & Pangastuti, 2022) și întreaga viață a copilului (Shahzad, Lodhi & Siddique, 2023). Aceste rezultate pot fi analizate în funcție de criteriul cultural (Harkness & Super, 2002), de natura informației, sursa la care a avut acces părintele și particularitățile membrilor familiei."

Importanța stilurilor parentale este semnificativă, influențând profund dezvoltarea copiilor în aspecte precum:

Stima de sine și încrederea în forțele proprii.

Abilitățile sociale și de relaționare.

Performanțele academice.

Sănătatea mentală și emoțională.

Comportamentul și adaptarea socială.

"Parentingul este influențat de diverși factori individuali, factori sociali, interrelațiile dintre aceștia (Collins, Maccoby, Steinberg, Hetherington & Bornstein, 2022), condițiile de mediu care pot modifica comportamentul părinților (Bradley, 2019) și componenta economică cu impact direct asupra deciziilor parentale (Doepke, Sorrenti & Zilibotti, 2019)."

În literatura de specialitate sunt menționate următoarele stiluri parentale:

- Stilul autoritativ
- Stilul autoritar
- Stilul permisiv
- Stilul neimplicat

În funcție de stilul de parenting adoptat de părinte se simt efectele directe asupra traseului educațional al copilului și implicit asupra obținerii performanțelor școlare.

Astfel stilul autoritativ sau echilibrat este caracterizat

de afecțiune, căldură și comunicare în relația cu copilul; realizează o diferențiere optimă între nevoile copilului și solicitările subiective venite din partea lui. Adultul fixează o serie de limite în acord cu vârsta copilului, astfel încât acesta să asigure ghidarea spre comportamente prosoziale, autonomie personală ș.a.

Stilul autoritativ a condus la obținerea unor rezultate superioare, contribuie la prevenirea procrastinării în planul academic, sprijină formarea motivației intrinseci, are efecte pozitive superioare asupra competenței sociale și asupra achizițiilor școlare, în comparație cu stilul de parenting autoritar și permisiv, poate preveni starea de burnout.

Stilul autoritar de parenting este caracterizat de puțină disponibilitate din partea adultului pentru comunicarea cu copilul, sensibilitate scăzută la emoțiile copilului,

impunerea unor limite ferme fără a explica rolul funcțional al acestora, recurgerea la pedepse.

Stilul parental autoritar se caracterizează prin control ridicat și receptivitate scăzută față de nevoile copilului. Părinții care îl adoptă tind să fie foarte stricți și inflexibili în impunerea regulilor, ceea ce poate avea consecințe negative semnificative asupra dezvoltării copilului, deoarece părintele impune reguli stricte fără a oferi explicații. Aceștia au înalte privind comportamentul copilului, utilizează frecvent pedepsele, sunt inflexibili atunci când stabilesc reguli. Efectele parenting-ului autoritar asupra dezvoltării copiilor sunt multiple: stimă de sine scăzută; dificultăți în dezvoltarea abilităților sociale; tendința de a fi obedienți în prezența autorității; risc crescut de anxietate sau depresie; posibile probleme de comportament în adolescență.

La polul opus stilului autoritar este stilul permisiv de parenting este caracterizat de lipsa limitelor impuse copilului, considerând că exprimarea copilului, sub toate aspectele sale, este indispensabilă pentru

evoluția sa. Părinții care adoptă acest stil tind să fie foarte indulgenți, oferind copiilor libertate considerabilă în luarea deciziilor, ceea ce poate avea implicații importante pentru dezvoltarea lor. Un părinte permisiv tinde să evite impunerea regulilor sau stabilește limite puține ori inconsecvente, evită confruntarea cu copilul, are tendința de a ceda ușor la cererile acestuia și are așteptări reduse privind maturitatea copilului.

Copiii crescuți în acest stil pot deveni adulți cu dificultăți în gestionarea responsabilităților și în acceptarea autorității. Deși pot fi creativi, le poate lipsi autodisciplina necesară pentru a-și atinge potențialul maxim, au tendința de a deveni egocentrice, respectă cu dificultate reguli, uneori au rezultate academice scăzute.

Stilul de parenting neimplicat (neglijent) se caracterizează prin comportamentul părinților centrat mai degrabă pe propriile interese și mai puțin pe nevoile și realizările copilului, pe lipsa supravegherii și îndrumării, neglijarea nevoilor emoționale și fizice ale acestuia, absența regulilor și limitelor sau comunicare

deficitară între părinte și copil. Un părinte neimplicat nu reacționează sau nu acordă importanță rezultatelor școlare ale copilului, lipsa de interes putând afecta motivația și stima de sine a acestuia.

Impactul adoptării acestui stil parental asupra copiilor poate fi semnificativ și de durată. Aceștia pot avea o stimă de sine scăzută, dificultăți în gestionarea emoțiilor și relațiilor, probleme de adaptare socială. Copiii crescuți în acest stil pot avea probleme în dezvoltarea autonomiei și a abilităților de viață independentă. Lipsa modelelor parentale pozitive îi poate lăsa nepregătiți și inadaptați pentru provocările ulterioare din viața de adult.

Pentru a îmbunătăți stilul parental un părinte ar trebui să aibă în vedere câteva aspecte: să se educe constant despre etapele de dezvoltare ale copilului, să stabilească limite clare, dar flexibile, să practice ascultarea activă, comunicarea asertivă, să fie empatic, să ofere afecțiune și sprijin emoțional în mod constant și să încurajeze autonomia copilului.

Surse bibliografice:

□ Boar, R., SUPORT
DE CURS, Practici parentale
pentru susținerea copiilor în
traseul școlar, ARCI, Cluj
Napoca, 2023

□ <https://hilio.com/ro/blog/parenting/stiluri-parentale-tehnici-de-parenting>

INTEGRAREA COPIILOR CU CES ÎN ȘCOALA DE MASĂ ȘI ÎN SOCIETATE. STUDIU DE SPECIALITATE

**Educatoare Caraiman Ionela – Laura
GPN/Școala Gimnazială „Carmen Sylva”, Horia, județul Neamț**

Omul este o ființă dependentă în activitatea pe care o desfășoară. Are nevoia permanentă de a comunica și a coopera. Întâlnim peste tot în jurul nostru oameni cu deficiențe. Ei sunt percepuți diferit, perceperea lor socială nefiind întotdeauna constantă, variind de la o societate la alta, în funcție de cultura și de valorile promovate. Persoanele cu deficiențe oameni la fel ca ceilalți, fiind produsul unic al eredității lor, dar și al mediului în care trăiesc și se dezvoltă.

Din categoria copiilor cu CES (cerințe educative speciale) fac parte atât copiii cu deficiențe, cât și copiii fără deficiențe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigențele școlii.

Copiii cu CES pot, prin joc, să-și exprime propriile capacități. Astfel, prin joc, copilul capătă informații despre lumea în care trăiește, intră în contact cu oamenii și

cu obiectele din mediul înconjurător și învață să se orienteze în spațiu și timp.

Datorită faptului că se desfășoară mai ales în grup, jocul asigură socializarea. Jocurile sociale sunt necesare, întrucât le oferă șansa de a juca cu alți copii, orice joc având nevoie de minim două persoane pentru a se desfășura. Jocurile trebuie însă să fie adaptate în funcție de deficiența copilului.

Școala este de asemenea un mediu important de socializare. Formele de integrare a copiilor cu CES pot fi următoarele: clase diferențiate, integrate în structurile școlii obișnuite, grupuri de câte doi sau trei copii deficienți incluși în clasele obișnuite, integrarea individuală a acestor copii în aceleași clase obișnuite.

În școală, copilul cu tulburări de comportament aparține de obicei grupului de elevi slabi sau indisciplinați, el încălcând deseori regulamentul școlar. Din

asemenea motive, copilul cu tulburări de comportament se simte respins de către mediul școlar (educatori, colegi). Ca urmare, acest tip de școlar intră în relații cu alte persoane marginalizate, intră în grupuri subculturale și trăiește în cadrul acestora tot ceea ce nu-i oferă societatea.

Copiii cu CES au nevoie de un curriculum planificat diferențiat, de programe de terapie lingvistică, de tratament logopedic specializat, de programe specifice de predare-învățare și evaluare specializate, adaptate abilităților lor de citire, scriere, calcul, de programe terapeutice pentru tulburări motorii. De asemenea vor beneficia de consiliere școlară și vocațională personală și a familiei.

Unii elevi au nevoie de o terapie a tulburărilor de vorbire și de limbaj și de psihoterapie individuală și de grup, pentru sprijinirea integrării lor pe plan social.

De asemenea copiii au nevoie de ajutor suplimentar din partea profesorilor și a colegilor, fiind nevoie să primească, în activitatea lor școlară de zi cu zi, conținuturi și sarcini simplificate.

Copiii cu tulburări vizuale, tulburări de auz, cu dizabilități fizice, necesită programe și modalități de predare adaptate cerințelor lor educative, programe de terapie, rampe de acces pentru deplasare, asistență medicală specializată, asistență psihoterapeutică.

Copiii ce prezintă tulburări emoționale trebuie să fie din timp identificați astfel încât consultarea psihologului, a medicului neuropsihiatru și terapia să fie făcute cât mai precoce, cu implicarea tuturor factorilor educaționali (familie, cadre didactice). Consilierul școlar este și el de un real ajutor, el oferind consilierea elevului și a familiei.

Într-o abordare incluzivă toți copiii trebuie considerați la fel de importanți, fiecăruia să îi fie valorificate calitățile, pornind de la premisa că fiecare elev este capabil să realizeze ceva bun.

Educația incluzivă este o mișcare mondială bazată pe drepturile umane de bază. Conform principiilor

drepturilor omului, fiecare copil, indiferent de apartenența sa sau de nivelul de dezvoltare a capacităților sale, are dreptul la o educație de bună calitate, care să conducă în cea mai mare măsură la dezvoltarea capacităților sale cognitive și de integrare socială. Diferențierea școlară pe baza apartenenței la o anumită categorie socială sau a nivelului de dezvoltare individuală este nedreaptă și nu justifică excluderea din școala de masă. Al doilea argument care susține necesitatea mișcării integraționiste este acela că școala de masă este cea care asigură mediul, precum și nivelul de calitate cel mai propice învățământului și însușirii aptitudinilor sociale și cognitive. Pentru a ușura copiilor cu dificultăți de asimilare integrarea în școlile de masă, este necesar ca în aceste școli să se asigure o atmosferă mai primitoare și de acceptare.

Recunoscând faptul că orice proces de readaptare a unei persoane cu cerințe educative speciale ar trebui să țină cont de măsurile care favorizează autonomia sa personală și asigură independența sa economică și integrarea sa socială, cea mai completă posibil, trebuie

incluse și dezvoltate programe de readaptare, măsuri individuale și colective care să favorizeze independența personală, care să-i permită să ducă o viață cât mai normală și completă posibil, ceea ce include dreptul de a fi diferit.

O bună readaptare totală presupune un ansamblu de măsuri fundamentale și complementare, dispoziții, servicii de facilitare care ar putea garanta accesibilitatea la confortul fizic și psihologic. Adaptarea mobilierului exterior și urbanismul, accesul în clădiri, la amenajări și instalații sportive, transportul și comunicațiile, activitățile culturale, timpul liber și vacanțele trebuie să constituie tot atâția factori care contribuie la realizarea obiectivelor readaptării.

Copiii, majoritatea timpului lor liber, și nu numai, și-l petrec jucându-se. Jocul reprezintă pentru copii o modalitate de a-și exprima propriile capacități. Prin joc, copilul capătă informații despre lumea în care trăiește, intră în contact cu oamenii și cu obiectele din mediul înconjurător și învață să se orienteze în spațiu și timp. În timpul jocului, copilul vine în contact cu alți copii sau cu adultul, astfel că jocul are un

caracter social. Jocurile sociale sunt esențiale pentru copiii cu deficiențe, întrucât le oferă șansa de a se juca cu alți copii. În aceste jocuri sunt necesare minim două persoane care se joacă și comentează situațiile de joc (loto, domino, table, cuburi, cărți de joc etc.). În perioada de preșcolar se desfășoară mai ales în grup, asigurându-se astfel socializarea. Din acest motiv, copiii cu deficiențe trebuie să fie înscriși la grădiniță, alături de copiii sănătoși.

Copiii sunt curioși, dar practici, astfel că ei vor accepta ușor un copil cu deficiență fizică, care se deplasează în scaun cu roțile sau în cârje. Ei sunt suficient de simpli și deschiși pentru a accepta ușor un coleg cu probleme de sănătate.

Perioada de preșcolar este cea mai indicată pentru începerea socializării copiilor cu deficiențe. La această vârstă, socializarea se realizează ușor prin intermediul jucăriilor și al echipamentelor de joc. Totuși, trebuie să fim atenți la unele probleme deosebite. Unii copii cu deficiențe au avut experiența neplăcută a spitalizării și a separării de părinți. De aceea, pot apărea reacții intense, mai ales în primele zile de grădiniță. În

alte cazuri, copilul are probleme legate de utilizarea toaletei și de deplasare. În aceste situații, este de preferat să se solicite prezența mamei până la acomodarea copilului în colectivitate și acomodarea personalului cu problemele copilului. Jocurile trebuie să fie adaptate în funcție de deficiența copilului.

Copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați în mediul școlar/preșcolar în mai multe feluri: prin integrarea individuală a acestora în clasele obișnuite, grupuri de doi-trei copii cu deficiențe incluși în clasele obișnuite, clase diferențiate, incluse în structura școlii/grădiniței obișnuite. Integrarea acestor copii în colectivul unei clase obișnuite exprimă atitudinea favorabilă a acestora față de unitatea de învățământ și față de cadrul didactic, ajută la consolidarea unei motivații puternice, care susține efortul copilului în activitatea de învățare, duce la realizarea unor progrese la învățatură și în plan comportamental.

Astfel, școala va reuși să răspundă cerințelor speciale de educație ale copiilor aflați în dificultate, precum și nevoilor de educație ale familiilor acestora, doar prin

eforturile ei interne și, mai ales, cu sprijinul tuturor factorilor implicați în mod direct în acest proces amplu.

BIBLIOGRAFIE:

- Weihs T. J., „Copilul cu nevoi speciale”, Editura Triade, Cluj, 1998
- Arcan P., Ciumageanu D., „Copilul deficient mintal”, Editura Facla, București, 1990
- Verza F., „Introducerea în psihopedagogia specială și asistența socială”, Editura Fundației Humanitas, București, 2002

DECALOGUL EDUCATOAREI, DIN PERSPECTIVA MANAGEMENTULUI GRUPEI DE PREȘCOLARI. STUDIU DE SPECIALITATE

**Educatoare Caraiman Ionela – Laura
GPN/Școala Gimnazială „Carmen Sylva”, Horia, județul Neamț**

În procesul actual de învățământ se pune un accent deosebit pe nivelul interacțional al managementului grupei, pe relațiile și interacțiunile ce se stabilesc în cadrul colectivului de preșcolari, care pot fi atât relații de intercunoaștere, cât și de intercomunicare. Grupa de preșcolari este privită ca un grup de muncă specific, compus dintr-un număr de membri (egali între ei din perspectiva drepturilor și al îndatoririlor) și din educatoare, care-și reglementează raporturile cu preșcolarii, în funcție de tipul sarcinii și de normele de funcționare. Ca urmare a interrelațiilor ce se stabilesc între membrii unui colectiv de preșcolari, apare și se manifestă o realitate socială cu consecințe multiple asupra desfășurării întreg procesului instructiv-educativ. Pentru o bună relaționare, în ambele sensuri, consider că în activitatea didactică

trebuie să credem cu convingere în următoarele reguli și să le respectăm:

1. lubește necondiționat copiii.
2. Cunoaște copiii sub toate aspectele: intelectual, psihic, social.
3. Fii bine pregătit profesional, un exemplu de conduită etică și morală.
4. Transmite cunoștințe în paralel cu formarea unor deprinderi și abilități necesare pregătirii pentru viață.
5. Cunoaște problemele copiilor și încurajează-i să-și exprime trăirile sufletești.
6. Comunicând cu ei, copiii să te simtă prietenul lor.
7. Determină copilul să învețe, să descopere singur cât mai multe lucruri, dar nu-i cere peste nivelul lui de înțelegere.
8. Cunoaște și valorifică acea latură pozitivă a unui copil, pe care să clădești evoluția lui viitoare.
9. Găsește căile de a ajunge la sufletul copiilor și de a le

transmite eficient tot ce ai acumulat în viață.

10. Citește mulțumirea sau nemulțumirea pe fețele copiilor și îndreaptă ceea ce ține de tine pentru educarea preșcolarilor de azi și a cetățenilor de mâine.

Personal, consider că paralel cu o bună pregătire profesională, un cadru didactic de la toate ciclurile de învățământ trebuie să iubească și să respecte copiii, indiferent de nivelul dezvoltării lor intelectuale și psihice, de mediul social din care fac parte, de origine sau apartenență religioasă. Dacă nu manifesti dragoste și respect față de copii, nu poți să dai dovadă de răbdare, înțelegere și temeinicie în ceea ce faci, din punct de vedere al profesiei de educator.

Pentru a modela copilul, pentru a-l pregăti să înfrunte viața, trebuie să știi cât randament poate da din punct de vedere intelectual, care este nivelul dezvoltării lui psihice și care sunt

condițiile sociale care pot influența pozitiv sau negativ randamentul școlar. Orice cadru didactic trebuie să ofere el însuși un model pozitiv de conduită etică și morală. Nu poți cere altei persoane, mai ales unui copil, să dea dovadă de cinste, corectitudine, respect, toleranță, dacă nu oferi tu însuși un exemplu în acest sens.

În procesul didactic, nu este suficient să transmiți doar cunoștințe teoretice, ci în același timp, prin activitățile desfășurate, preșcolarul trebuie să dobândească deprinderi de muncă și abilități cu ajutorul cărora să se descurce în viață.

În procesul comunicării, trebuie să-i determinăm pe copii să-și exprime gândurile și sentimentele, pentru a le cunoaște problemele care-i frământă. Atunci când simțim că există probleme în viața unui copil, trebuie să ne facem drum către sufletul lui, să-l consiliem, să-l sfătuim ca să aleagă calea cea mai bună în rezolvarea unei probleme, a unui conflict. Astfel, copilul trebuie să vadă în educatorul lui, dincolo de omul care conduce, coordonează, îndrumă, controlează și evaluează, un prieten de nădejde.

În procesul de predare-învățare, cadru didactic nu este numai o sursă de informație, ci, în același timp, el trebuie să-l lase pe copil să descopere singur cunoștințe, astfel acesta devenind partener în educație. De asemenea, educatoarea nu poate să ceară preșcolarului peste puterea lui de înțelegere și cunoaștere. Cunoscându-l foarte bine, el trebuie să știe cât să ceară unui copil, în raport cu posibilitățile intelectuale ale acestuia și cu particularitățile de vârstă. Educatoarea trebuie să țină cont de faptul că orice copil are ceva bun de oferit celor din jurul său. Dacă nu este bun la matematică, poate este bun la educație plastică, muzică sport sau poate fi un bun gospodar. Important este ca noi să valorificăm potențialul fiecărui copil pe care să clădim evoluția lui viitoare. Astfel, pentru toate nivelurile de studii, cadrul didactic trebuie să știe când să manifeste severitate și când să fie indulgent, să predea accesibil, să înțeleagă problemele elevilor, să-i sprijine în rezolvarea lor, să fie comunicativ și sociabil, deschis spre dialog, să impună respect, să manifeste corectitudine, atât în evaluare, cât și în relațiile

cu copiii, să aplice metode diversificate de predare, să fie un bun pedagog.

Învățământul actual pune accent pe o nouă abordare a relației educatoare - preșcolar, prin asumarea unei responsabilități comune, prin parteneriat, prin valorizarea fiecărei ființe, prin considerarea școlii ca mediu de construcție socio-culturală.

Bibliografie:

- Revista „Preocupări didactice”, Anul III

STRESUL OCUPAȚIONAL. PROBLEMATICA STRESULUI

Director, prof. Maxim Claudiu-Constantin
Director adjunct, prof. înv. primar Bărgăoanu Laura-Daniela
Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza” Roman

Stresul a fost și rămâne unul dintre cele mai disputate concepte din istoria științei. Este un răspuns al organismului la stimuli externi. Sociologii consideră că stresul se datorează caracteristicilor mediului în care trăim, iar psihologii argumentează că stresul rezultă din perceperea unei stări de autoineficiență.

Organizația Mondială a Sănătății estimează că 50% din totalul cauzelor de mortalitate și morbiditate se datorează stilului de viață, în care stresul are un rol preponderent în adoptarea unor comportamente inadecvate (WHO, 1989). Bolile cardiovasculare, tulburările mentale, dependența de substanțe au devenit boli ale civilizației.

Modelul fiziologic, numit și model biologic își are originea în cercetările lui H. Selye și pune accentul pe răspunsul organismului la stimulii nocivi din mediu. Stresul este definit de Selye ca „o stare a organismului

manifestată prin reacții nespecifice ca răspuns la agenții perturbanți”. Stresul biologic, inițial descris sub numele de sindrom general de adaptare (SGA), comportă trei faze:

- reacția de alarmă
- stadiul de rezistență
- stadiul de epuizare.

Investigând mecanismele fiziologice și consecințele SGA, Selye (1968, 1980) demonstrează că stresul implică atât adaptare și stimulare cât și uzura organismului, descrisă sub numele de strain. Pentru a realiza această distincție Selye (1983) introduce termenii de :

- eustres (stimulare optimă, antrenare, adaptare)
- distres (solicitare intensă, prelungită, supraîncărcare, efecte de încordare și tensionare, de dezadaptare).

O dată cu publicarea teoriei lui Lazarus cercetările asupra stresului încep să fie comutate din cadrul biologic în cel psihologic, conturând în final teoria tranzacțională

a stresului (Lazarus și Folkman, 1984). Analiza noii paradigme de cercetare permite identificarea a patru concepte fundamentale care definesc teoria tranzacțională a stresului:

- (1) interacțiunea sau tranzacția;
- (2) sistemul cognitiv;
- (3) evaluarea;
- (4) copingul.

Profesia ca sursă de identitate, scop, apartenență și venituri, reprezintă un alt reper existențial pentru persoana adultă.

Inadecvarea condițiilor profesionale la factorii umani-individuali se reflectă asupra stării de confort fizic și psihic al persoanei generând stres. Factorii de stres profesionali provin din:

- ambianța fizică: zgomot, vibrații, temperatură, noxe, iluminat etc.;
- ambianța socială: relații interpersonale reduse, lipsa cooperării, atitudini critice sau dictatoriale, nesiguranța locului de muncă etc;

- caracterul și organizarea muncii: suprasolicitare/subsolicitare, muncă repetitivă, ritm impus, orar prelungit, munca în schimburi, nivel de responsabilitate și decizie, automatizare excesivă, ambiguitatea sarcinii sau a rolului, control redus, perspective de avansare.

Caracteristicile societății contemporane au determinat apariția unui spectru larg de factori de stres, dintre care enumerăm succint: supraaglomerarea din metropole, birocrația, depersonalizarea instituțiilor sociale, supraîncărcare informațională, deprivarea de tradiții, sărăcie, discriminare, violență, izolare, valori în continuă schimbare, crize economice și politice (Levi, 1990).

Astăzi, apare ca o certitudine faptul că răspunsul la stres este un proces complex ce include atât reacții fiziologice cât și cele cognitive, emoționale și comportamentale. Doar spre sfârșitul anilor '60, răspunsul fiziologic este abordat interactiv cu cel psihologic.

Consecințele stresului nu pot fi efectul confruntării cu un singur factor de stres ci reprezintă rezultatul modului în care persoana reușește să

facă față în timp mai multor stresori.

Beehr & Newman aduc în atenție două tipuri de stres ocupațional:

- stresul pozitiv – când reacția la stresorii din mediul muncii este un răspuns adaptativ;

- stresul negativ – când stresorii au efecte negative atât asupra persoanei cât și asupra organizației.

Realizând experimente privind stresorii de muncă pe o perioadă de timp mai îndelungată, autorii au constatat că efectele sunt mai puternice față de situația în care stresorii acționează o perioadă mai scurtă de timp, ajungându-se la stres cronic. Cercetările recente asupra consecințelor stresului cronic au impus în literatură un nou concept, și anume sindromul de extenuare (burn-out) caracterizat prin:

- epuizarea emoțională
- epuizare fizică
- epuizare mentală

Epuizarea din sindromul de extenuare se exprimă în:

- aplatizare afectivă
- depersonalizare
- scăderea realizărilor personale

Sindromul de extenuare rezultă dintr-o implicare de lungă durată în activități profesionale cu oamenii și este în general specific

cadrelor didactice, medicale și a celor din domeniul legislativ-juridic.

Calitățile unui profesor care desfășoară o predare de calitate, fără să ajungă „o persoană burn-out”:

- echilibru emoțional – are o inteligență emoțională dezvoltată;

- gândire rațională ce determină o permanentă stare de bine;

- dăruire pentru profesie („talent înnăscut”, pasiune care nu este dusă la extrem);

- capacitate dezvoltată de rezolvare a problemelor;

- aptitudini de lucru în echipă;

- abilități de comunicare asertivă;

- imagine de sine pozitivă; stimă de sine echilibrată;

- atitudini pozitive față de profesie;

- capacitate dezvoltată de a stabili și întreține relații interumane echilibrate (nici prea permissive, nici prea autoritare, dure), deci sociabil;

- gândire critică și creatoare;

- dornic de a obține performanță în activitate, fără a dramatiza eșecurile;

- curajos în a experimenta lucruri noi, fără teama de eșec;

- capacitate dezvoltată de autoevaluare obiectivă a activității susținute;
- cu deschidere față de experiența altora în domeniu (capabili de a învăța și din experiența altora, fără a refuza sprijinul);
- empatic și tolerant;
- eficient și eficace în activitate, preocupat pentru optimizarea propriei activități de la o etapă la alta;
- energic și entuziast.

Stabilitatea emoțională este o trăsătură de personalitate foarte importantă caracterizată prin maturitate în reacții, calm, realism, adaptare facilă, rezistență la oboseală, neimplicare în conflicte, toleranță la frustrare, flexibilitate în tratarea stresului (Minulescu, 1996). Cu cât persoana este mai stabilă emoțional, cu atât se va adapta mai bine sarcinilor la locul de muncă și va fi mai eficient în activitate.

Strategiile de management al stresului la nivel individual sunt:

- înțelegerea politicilor organizaționale;
- organizarea spațiului personal de lucru;
- un climat relaxant și prietenos la locul de muncă;
- comunicarea corespunzătoare între membrii organizației;

- echilibrul interior sau controlul reacțiilor;
- observarea stresului la colegi și implicarea în rezolvarea lui;
- activitățile antistres în timpul liber.

În concluzie, pentru a fi eficiente la locul de muncă, persoanele trebuie să aibă o inteligență emoțională ridicată, să facă față tuturor stresorilor astfel încât reacțiile la stres să nu influențeze negativ activitatea organizației și să adopte individual strategiile corespunzătoare de management al stresului.

Bibliografie:

- Stoica, Mihaela, „Stres, personalitate și performanță în eficiența managerială”, Ed. RISOPRINT, Cluj-Napoca, 2007;
- Gherguț, Alois, „Management general și strategic în educație”, Ed. POLIROM, Iași, 2007.

PROIECT EDUCAȚIONAL PENTRU DEZVOLTAREA AUTOEFICACITĂȚII LEGATĂ DE CARIERĂ

Director, prof. Maxim Claudiu-Constantin
Director adjunct, prof. Înv. primar Bărgăoanu Laura-Daniela
Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza” Roman

ARGUMENT

Consilierea și orientarea școlară și profesională aspiră să-l facă pe elev coparticipant la propriul destin (prin informare, educare, autoformare, autoorientare), dacă nu în mod integral chiar autorul acestui demers de alegere și dezvoltare a carierei. Consilierea și orientarea școlară și profesională tinde să rezolve, simultan, două aspecte extrem de importante:

- asigurarea echității sociale prin democratizarea permanentă a accesului la educație și formarea profesională;
- ameliorarea continuă a bunei utilizări a resurselor umane de care dispune societatea.

Activitatea de orientare școlară se fundamentează pe ideea că fiecare persoană se poate realiza maxim numai dacă procesul de formare se desfășoară pe linia celor mai puternice

aptitudini sau caracteristici generale de personalitate. Sarcina principală a orientării este în aceste condiții de a asigura concordanța dintre caracteristicile persoanei și obiectivele procesului formativ exercitat asupra sa. Orientarea școlară trebuie să fie rezultatul deciziei copilului sau poate, mai corect spus, al aderării acestuia la acțiunile diferențiate care se exercită asupra sa. În situația în care copilul nu are încă suficientă capacitate de discernământ, decid alți factori: familia, consiliul de tutelă, școala. Incapacitatea de decizie trebuie suplinită. Decizia trebuie să fie făcută în folosul copilului prin aprecierea obiectivă a realității.

Pentru a dezvolta elevilor auto-managementul de carieră și aptitudinile de luare a deciziilor în carieră, nu este suficientă o abordare bazată pe interviuri cu caracter personal. Acestea trebuie să fie completate printr-o abordare de

dezvoltare integrată în curriculum și cu o puternică componentă experiențială. Astfel de programe necesită implicarea membrilor comunității, a organelor competente, precum și a personalului școlii.

Prin urmare am inițiat acest proiect pentru a veni în sprijinul elevilor și părinților acestora în luarea deciziilor privind cariera, cu atât mai mult cu cât în societatea actuală se simte acut nevoia de consiliere vocațională încă de la cele mai mici vârste.

1. IDENTIFICAREA PROBLEMEI CU PRIVIRE LA AUTOEFICACITATEA LEGATĂ DE CARIERĂ:

Se aplică un test ce vizează autoeficacitatea legată de carieră la elevii din clasele a VIII-a și, în urma analizei rezultatelor, se identifică problema: unii elevi au o autoeficacitate scăzută cu privire la performanța academică, ceea ce determină motivația scăzută pentru învățare și o

planificare deficitară a carierei.

2. GRUPUL ȚINTĂ:

Intervenția este aplicată pentru 20 de elevi din clasele a VIII-a

3. SCOPUL

PROIECTULUI: - conștientizarea copiilor cu privire la abilitățile, competențele pe care le au în vederea stabilirii unor obiective realiste privind cariera;

□ informarea părinților cu privire la oportunitățile de pe piața muncii.

4. OBIECTIVELE

PROIECTULUI:

- Să-și formeze capacitatea de a gândi rațional cu privire la abilitățile pe care le au și măsura în care le stăpânesc;

- Să manifeste încredere în posibilitățile proprii de urmare a anumitor cursuri liceale/profesionale;

- Să conștientizeze influența autoeficacității în alegerea carierei;

- Să se informeze cu privire la oportunitățile de carieră în funcție de abilitățile personale, dar și de oferta educațională și cea a pieței muncii.

5. DESCRIEREA

PROIECTULUI:

a) Durata proiectului: 3 luni

b) Cine va derula activitățile: diriginții în colaborare cu AJOFM Neamț și consilierul școlar

c) Rolul activităților: Prin activitățile propuse elevii vor înțelege că fiecare dintre ei are anumite abilități, competențe pe care le stăpânește într-o anumită măsură și le poate utiliza în anumite domenii de activitate. De asemenea ei vor fi conștientizați că își pot dezvolta abilitățile, dacă își doresc acest lucru cu adevărat. Copiii vor învăța că, pentru a reuși în viață, trebuie să își propună obiective realiste, pe măsura posibilităților lor, iar dacă se confruntă cu anumite probleme care li se par de nerealizat, să încerce să le rezolve, indiferent de rezultatul pe care îl obțin.

Elevii vor înțelege că în viață este mai bine să încercăm să rezolvăm problemele decât să le evităm și eșecul unor încercări nu înseamnă incompetență sau lipsă de valoare. Astfel sunt schimbate convingerile iraționale de tipul: „Nu pot face acest lucru, deci nu sunt bun de nimic”.

d) Desfășurarea activităților:

□ Activitatea: „Calea spre reușită” - ianuarie

Scopul: conștientizarea elevilor cu privire la măsura în care dețin anumite abilități și încurajarea acestora în vederea îmbunătățirii performanțelor academice

Materiale necesare: 10 table de joc (anexă), 20 pioni de la jocul de șah, cartonașe „Calea spre reușită” (anexă), foi pentru evidența abilităților, creioane colorate

Procedura:

Se formează echipe a câte 2 elevi. Fiecare membru al echipei dispune de câte o tablă de joc (pe care sunt notate din loc în loc încurajări), un pion și un set de cartonașe „Calea spre reușită” (pe care sunt descrise comportamente necesare pentru anumite activități), executând aceiași pași ai jocului de câte ori le vine rândul (prin rotație).

Se explică jocul: câte un elev din echipă pornește cu pionul pe tabla de joc de la punctul „Start”, mutându-l în primul cadran al traseului. Extrage un cartonaș din set și, dacă reprezintă o abilitate pe care o stăpânește într-o anumită măsură pentru îndeplinirea aceluși comportament, copilul notează DA pe foaia de evidență și mută pionul în cadranul următor. Dacă nu are deloc acea abilitate, scrie

NU pe foaia de evidență și mută pionul în cadranul anterior. La fel procedează fiecare dintre membrii echipei, de câte ori le vine rândul până la finalizarea cartonașelor.

Chiar dacă nu au parcurs tot traseul și au fost extrase toate cartonașele, elevii constată, prin numărarea abilităților notate pe foaia de evidență, că fiecare dintre ei are puncte tari (DA) și puncte slabe (NU) și că pot reuși într-un anumit domeniu în funcție de abilitățile pe care le au. De asemenea observă pe tabla de joc la ce nivel au ajuns și sunt încurajați să persevereze în achiziția de noi abilități și în îmbunătățirea celor existente. Concluzii:

Prin această activitate elevii sunt conștientizați că oricare dintre ei dispune de unele abilități pe care le stăpânește într-o anumită măsură și care pot fi îmbunătățite pe parcurs în vederea optimizării performanței academice. Li se explică faptul că acestea pot fi valorificate în anumite situații (deci sunt valoroase) și că pot fi însușite și alte abilități în funcție de opțiunea lor pentru carieră. Deci fiecare persoană are valoarea ei și, indiferent de posibilitățile de care dispune, poate să se

străduiască să facă față cu succes situațiilor problematice cu care se confruntă.

□ Activitatea: „Pot să încerc!”

Scopul: conștientizarea elevilor că este important să facă tot posibilul pentru a realiza ceva bine, indiferent de rezultatul final

Materiale necesare: 5 fișe cu studii de caz, fișe de lucru
Procedura:

Se formează 5 echipe a câte 4 elevi. Fiecare echipă primește o fișă cu studii de caz în care sunt prezentate situații din viața cotidiană, din diferite domenii de activitate, inclusiv având ca subiecți elevi. Copiii sunt solicitați să identifice care sunt subiecții, ce au avut de făcut aceștia în cazul dat și ce rezultate au avut încercările lor (unele se finalizează cu rezultate foarte bune, altele cu rezultate mai puțin bune).

Se discută cazurile date și se cere copiilor să noteze pe o foaie ce ar fi putut face, respectiv ce nu ar fi putut face din cazul dat (eventual ce ar fi făcut în locul personajelor), apoi se analizează răspunsurile lor.

Elevii sunt solicitați să dea exemple de activități în care ei au încercat să facă ceva ce credeau că va fi greu de

făcut sau despre care nu credeau că poate fi făcut. Se discută despre ceea ce s-a întâmplat când au încercat să facă acel lucru și despre cum s-au simțit când au încercat.

Se aplică o fișă de lucru pe care sunt notate câteva întrebări la care copiii trebuie să răspundă, apoi se discută răspunsurile acestora:

- La ce disciplină ai încercat să faci ceva și nu ai reușit?
- Ce înseamnă pentru tine când încerci să faci ceva și nu reușești?
- Ce crezi că e mai bine: când încerci ceva și nu reușești sau să nu încerci deloc?
- Poți să dai exemplu de o activitate în care nu ai încercat să faci ceva și apoi ți-a părut rău că nu ai încercat?

Pentru săptămâna următoare li se cere elevilor să își monitorizeze activitatea și să completeze un tabel în care să noteze provocările la care au fost supuși la diverse discipline școlare, dacă au încercat sau nu să răspundă acestora, rezultatele obținute și sentimentele (emoțiile) pe care le-au trăit în urma acestor experiențe.

Concluzii:

Se accentuează ideea că a încerca ajută și nu strică deloc. Dacă elevii încearcă și eșuează, eșecul lor nu înseamnă că nu sunt competenți sau că nu vor putea niciodată să învețe abilitatea respectivă. Sunt încurajați să încerce să răspundă oricărei provocări pentru că, altfel, nu vor ști câte lucruri pot face sau ce vor pierde dacă nu încearcă.

□ Activitatea: „Prezent și viitor”

Scopul: conștientizarea de către elevi a influenței autoeficacității în alegerea carierei

Materiale: fișa „Ce pot face, ce nu pot face” (anexă), foaie de hârtie, creion, o pereche de ochelari de soare „Ochelarii viitorului”

Procedura:

Se aplică fișa „Ce pot face, ce nu pot face” pe care sunt notate o serie de activități. Elevii sunt puși să noteze + în dreptul activităților pe care le pot face și – în dreptul celor pe care nu le pot face. Se citește câte o activitate de pe fișă și, prin rotație, se vor ridica în picioare copiii care pot face acea activitate. Se discută situațiile:

- Ce părere ai despre lucrurile pe care poți să le faci?

- Ce crezi că înseamnă faptul că sunt lucruri pe care nu poți să le faci?

- Crezi că există ceva care poate să facă totul?

- Dacă nu poți să faci ceva acum, crezi că ai putea să înveți mai târziu să faci?

Se explică faptul că există domenii în care oamenii se descurcă (puncte tari) și domenii în care nu reușesc să se descurce (puncte slabe), dar se pot pregăti mai mult pentru a face față situațiilor. De asemenea se subliniază faptul că este normal să nu putem face totul, dar este foarte important să ne străduim să facem cât mai bine ceea ce știm sau să învățăm să facem și altceva.

Li se cere elevilor să noteze pe o foaie ceea ce consideră că pot să facă cel mai bine și să explice cum pot folosi eficient ceea ce știu. Se discută pe baza celor notate, copiii fiind încurajați să persevereze în asimilarea de noi abilități.

Li se oferă copiilor „Ochelarii viitorului” și li se cere să spună ce „văd în viitor” (ce opțiuni pentru carieră au, ce își doresc), apoi să argumenteze alegerea făcută. Se discută opțiunile precizându-se abilitățile, competențele necesare, iar dacă elevul nu le are, se

menționează faptul că, prin muncă, acestea ar putea fi dobândite (dacă își dorește cu adevărat). De asemenea se subliniază că este necesar să ne propunem scopuri realiste, pe care le putem atinge.

Concluzii:

Elevii vor înțelege că modul în care noi percepem posibilitățile proprii (competențele) ne influențează în alegerea carierei. Ei vor conștientiza că pentru a face ceea ce ne place în carieră trebuie să avem competențele corespunzătoare opțiunii noastre și, dacă nu dispunem de acestea, nu este „o catastrofă” deoarece pot fi dobândite prin efort susținut.

REZULTATE AȘTEPTATE:

- Admiterea 100 % a absolvenților de gimnaziu în prima etapă în învățământul liceal sau în cel profesional;

- 0% cazuri de absolvenți cu abandon școlar sau neîncriși în diferite forme de învățământ.

DISEMINAREA

REZULTATELOR:

- activitățile ce se vor desfășura vor fi mediatizate pe site-ul școlii;

- întâlniri cu părinții și cu membrii comunității locale – școala va prezenta oferta de activități ce se vor

desfășura și va oferi, în etape, un feed-back al activităților deja derulate.

BIBLIOGRAFIE

1. Adriana Baban (coordonator), „Consiliere educationala - ghid metodologic pentru orele de dirigentie si consiliere”, Ed. S.C. PSINET SRL, Cluj-Napoca, 2003

2. Pas cu pas catre cariera ta – Ghid de consiliere si orientare, Centrul OCUP pentru Informare, Orientare si Formare Profesionala Bucuresti, 2004

3. Gabriela Lemeni si Mircea Miclea (coordonatori), „Consiliere si orientare - ghid de educație pentru carieră”, Ed. ASCR, Cluj-Napoca, 2004

4. Gabriela Lemeni și Mihaela Porumb, „Consiliere si orientare - ghid de educație pentru carieră”, Ed. ASCR, Cluj-Napoca, 2008

5. Raoul Van ESBROECK, Vrije Universiteit Brussel, Belgia: „Career and environmental exploration”- de pe www.ise.ro

DEZVOLTAREA EMOȚIONALĂ ȘI COMPORTAMENTALĂ A PREȘCOLARULUI CU VÂRSTA ÎNTRE 5-6 ANI

Prof. Brînzucă Andreea
Școala Gimnazială „Daniela Cuciuc” Piatra Neamț, județul Neamț

Educația timpurie este prima treaptă de instruire pentru educația formală și se adresează copiilor, oferindu-le condiții specifice pentru dezvoltarea deplină, în funcție de evoluția individuală a acestora. Etapa preșcolară se caracterizează prin dezvoltarea accelerată în toate planurile: cognitiv, fizic și socio-emoțional. Dezvoltarea copiilor în primii ani de viață este foarte rapidă înregistrând salturi calitative în intervale scurte de timp. Chiar dacă copiii se dezvoltă trecând prin diferite stadii similare, fiecare copil este unic și se dezvoltă în propriul ritm. Dezvoltarea copiilor reprezintă un proces continuu ce se bazează pe experiențele și cunoștințele dobândite anterior de către acesta. Dezvoltarea emoțională în preșcolaritate se reflectă în achiziția unor abilități sau competențe specifice de prelucrare

(codare), exprimare (verbalizare sau exprimare non-verbală) și management sau control educațional (reglare sau auto-reglare emoțională). Denhman (2006) reduce aceste abilități la trei dimensiuni importante: recunoașterea emoțională, exprimarea emoțională și reglarea emoțională. Astfel, cele trei componente ale competenței emoționale sunt cruciale pentru succesul copilului atât în perioada preșcolară cât și în sarcinile sociale mai târziu.

Abilitățile și experiențele sale se reunesc pentru a susține progresul de-a lungul acestui continuum. La preșcolari nu se produce disparat dezvoltarea fizică sau emoțională. Aceștia, învață holistic, astfel încât fiecare domeniu le influențează pe celelalte și niciunul nu operează independent. MECT precizează că dezvoltarea este un proces

multidimensional ierarhizat pe trei dimensiuni: „dimensiunea fizică/motorie (abilitatea de mișcare și coordonare, sănătate și nutriție) ; dimensiunea cognitivă (abilitatea de a gândi a reflecta, a judeca, a asculta și a înțelege, a comunica oral și scris); dimensiunea socio-emoțională (abilitatea de a interacționa cu lumea din jur și de a trăi emoții/sentimente adecvate)” (MECT, 2008, p, 10). Toate dimensiunile dezvoltării sunt interdependente ce se află într-o strânsă determinare și relaționare reciprocă, influențându-se și dezvoltându-se reciproc. Tot ceea ce se întâmplă în primii ani ai preșcolarului este necesar, atât pentru progresul său imediat cât și pentru viitorul său. Modificările ce au loc asupra domeniilor de dezvoltare ale preșcolarilor au la bază interacțiunea acestora cu

mediul înconjurător. Un copil care se bucură de atenție, de grijă, de comunicare va manifesta dorința și încrederea de a-și dezvolta capacitățile de relaționare.

Pornind de la o definiție despre emoție, menționată de către autorul Goleman Daniel, acesta precizează în lucrarea sa una din definițiile prezente în Dicționarul Oxford, menționând că emoția apare ca fiind „orice agitație sau tulburare mintală, sentimentală sau pasională; orice stare mintală acută sau tensionată” (Goleman, 2007, p. 361). Dar presupun că emoția se referă la un sentiment și la gândurile pe care acesta le antrenează, la stări psihologice și biologice și la măsura în care suntem înclinați să acționăm. Sub o altă formă putem spune că emoția este de fapt combinația mai multor modificări survenite la nivel subiectiv, cognitiv (de gândire), biologic și comportamental.

Dezvoltarea emoțională este un factor important pentru dezvoltarea echilibrată a copilului precum și pentru inserția lui armonioasă. Pentru toate acestea, copilul are nevoie să dobândească competențe socio-emoționale precum și un set

de competențe adaptative. Acestea fac referire la conștientizarea propriilor trăiri, asumarea și exprimarea liberă, abilitățile empaticе, capacitatea de a trece peste obstacole precum și capacitatea de a rezolva într-un mod creativ conflictele. Toate acestea reprezintă premiza în dezvoltarea personală a copilului. Tremurul de emoție are mai multe definiții asta datorându-se faptului că diverși autori au dezvoltat definiții în funcție de propriile lor afinități teoretice. Kagan oferă o definiție a acestui concept menționând că acestea reprezintă niște „schimbări acute în fiziologie, cogniție și comportament care apar ca răspuns la noutate, provocare, pierdere, atac sau frustrare” (Hendreș, 2013, p.160). Când o emoție este intensă, de exemplu, un zgomot în timpul nopții, sunt implicate trei sisteme de procese: fiziologic, cognitiv și comportamental. Reacțiile fizice includ activitatea sistemului nervos care nu este sub control voluntar, reacțiile cognitive includ inferențele asupra posibilelor explicații asupra posibilelor explicații ale zgomotului și luarea în considerație a unor modalități de acțiune, reacțiile comportamentale se

manifestă atunci când cineva afișează expresia facială a fricii sau eventual a mâniei.

Cercetările recente evidențiază faptul că nu doar simpla achiziție a informațiilor și a mai multor cunoștințe conduc la împlinirea și succesul unui individ ci rolul important este atribuit factorului emoțional. Indiferent din cultura din care facem parte, expresiile emoționale sunt universale deoarece reușim fără prea mare dificultate să le indentificăm, ca de exemplu: bucuria, tristețea, frica, rușinea, surpriza. Pentru favorizarea unei bune adaptări sociale și menținerea unei sănătăți mentale corespunzătoare, copiii trebuie să învețe să-și recunoască propriile sentimente pentru a-și putea exprima trăirile pe care le au (acest lucru realizându-se în măsura în care acesta a început să aibă un grad de conștientizare), trebuie să învețe cum să facă o disociere între sentimentele interne și exprimarea externă și nu în ultimul rând să identifice emoția unei persoane din expresia ei exterioară pentru a putea în felul acesta să ofere un feedback corespunzător. Înțelegerea și recunoașterea emoțiilor presupune în afara

etichetării lor verbale și o componentă nonverbală (mimică, tonalitatea vocii, gesturi). Modul în care copiii interpretează indicii non-verbali ai reacțiilor emoționale este rezultatul experiențelor anterioare legate de felul în care se manifestă emoțiile. Dezvoltarea abilităților de înțelegere și recunoaștere a emoțiilor este dependentă de frecvența cu care părinții sau cadrele didactice inițiază discuții despre emoții. Dificultățile în recunoașterea emoțiilor celorlalți creează probleme în interpretarea corectă a mesajelor cu conținut emoțional, dar și în expunerea unui mesaj adecvat ca feedback la emoțiile acestora. În caz contrar, pot apărea probleme de relaționare și situații conflictuale caracterizate prin manifestarea agresivității. Rolul emoțiilor în viața copilului este fundamental. Ele stimulează și direcționează activitățile cognitive și practice precum și atitudinile respectiv comportamentul individului. Acțiunea lor poate fi pozitivă sau negativă. „ Autocontrolul emoțiilor se poate realiza pe două planuri: individual și social. În plan individual controlul comportamentului verbal-viscero-motoriu;

constituirea mecanismelor de apărare a Eului. În plan social : învățarea unor reguli de relaționare afectivă adeziunea la un anumit etos afectiv. Autocontrolul adecvat al emoțiilor este realizat printr-o organizare verbal viscero-motorie bună” (Dumitru, 2002, p. 114). Datorită dezvoltării intense a limbajului, în jurul vârstei de 5-6 ani, copiii pot identifica și denumi majoritatea emoțiilor. Nu le plac eșecurile și devin critici cu ei înșiși; este recomandată stimularea competitivității cu ei înșiși și nu cu alți copii. Copiii de această vârstă pot manifesta teamă de separare când nu sunt alături de persoanele semnificative din viața lor în situații critice (de exemplu, când schimba grădiniță sau când dorm în altă parte decât acasă). Cea mai importantă achiziție în această perioadă este dezvoltarea empatiei, adică a abilității de a fi interesat și de a înțelege emoțiile celorlalți. De asemenea încep să își formeze simțul moralității și înțeleg termeni abstracți ca: onestitate, corectitudine, moralitate. În acesta perioada înțeleg că emoțiile sunt cauzate NU de evenimentele externe sau de situații în sine, ci de interpretarea cognitivă a

acestora, adică de ceea ce gândim noi despre ele. Copiii la această vârstă sunt capabili să își elaboreze propriile reguli de reglaj emoțional în diverse situații de joc, de interacțiuni sociale și uneori aceste reguli sunt complexe. Deși la această vârstă copiii apreciază prietenii de aceeași vârstă, continua să apeleze la adulți (mai ales la părinți) pentru ajutor și sprijin.

Abilitățile de reglare emoțională sunt importante și utile pentru gestionarea corectă a emoțiilor negative, ceea ce este o condiție necesară adaptării școlare. Aceste abilități își dovedesc eficiența atunci când copiilor li se cere să-și concentreze atenția pe o perioadă mai mare de timp sau să urmărească instrucțiunile din ce în ce mai complexe ale cadrului didactic. Copiii care dețin o reglare emoțională optimă își gestionează eficient emoțiile negative și au mai puține probleme comportamentale. De aceea este indicat ca părintele, cadrele didactice să poarte diverse conversații cu copilul despre dorințe, emoții, comportamente, trăiri, deoarece îl ajută pe acesta să înțeleagă mai bine mecanismele psihice, cuvintele precizează

experiența psihologică dându-i coerență și criterii pentru înțelegerea acestuia. Conversațiile despre emoții oferă un cadru de transmitere a valorilor culturale, evaluărilor morale și a altor sisteme de credințe ale cadrelor didactice și ale părinților. Cadrele didactice și părinții care discută des și elaborat despre emoții au copii care pot conceptualiza emoțiile mult mai exact și mult mai variat.

Experiențele emoționale și sociale se dezvoltă simultan cu mecanismele cognitive care devin mai variate în perioada preșcolară, și, pentru o înțelegere completă, dezvoltarea copilului trebuie privită atât din perspectiva dezvoltării socio-emoționale cât și a celei cognitive.

Bibliografie:

- Anghel, E., Psihologia educatiei pe tot parcursul vietii, Editura For You, 2011, București.
- Chapman, G. & Champbell, R., Cele cinci limbaje de iubire ale copiilor, Editura Curtea Veche, 2007, București.
- Cumberland Li, Nancy Eisenberg, Claire Champion, Elizabeth Gershoff, Richard A. Fabes, Motivation and

Emotion, Vol. 27, No. 1, 2003.

- Denham, S. A., Social-emotional competence as support for school readiness: What is it and how do we assess it? Early Education and Development, 17, 57-89, 2006.

DEZVOLTAREA EMOȚIONALĂ ȘI COMPORTAMENTALĂ A PREȘCOLARULUI CU VÂRSTA ÎNTRE 5-6 ANI

Prof. Brînzucă Andreea
Școala Gimnazială „Daniela Cuciuc” Piatra Neamț, județul Neamț

Educația timpurie este prima treaptă de instruire pentru educația formală și se adresează copiilor, oferindu-le condiții specifice pentru dezvoltarea deplină, în funcție de evoluția individuală a acestora. Etapa preșcolară se caracterizează prin dezvoltarea accelerată în toate planurile: cognitiv, fizic și socio-emoțional. Dezvoltarea copiilor în primii ani de viață este foarte rapidă înregistrând salturi calitative în intervale scurte de timp. Chiar dacă copiii se dezvoltă trecând prin diferite stadii similare, fiecare copil este unic și se dezvoltă în propriul ritm. Dezvoltarea copiilor reprezintă un proces continuu ce se bazează pe experiențele și cunoștințele dobândite anterior de către acesta. Dezvoltarea emoțională în preșcolaritate se reflectă în achiziția unor abilități sau competențe specifice de prelucrare

(codare), exprimare (verbalizare sau exprimare non-verbală) și managementul său control educațional (reglare sau auto-reglare emoțională). Denhman (2006) reduce aceste abilități la trei dimensiuni importante: recunoașterea emoțională, exprimarea emoțională și reglarea emoțională. Astfel, cele trei componente ale competenței emoționale sunt cruciale pentru succesul copilului atât în perioada preșcolară cât și în sarcinile sociale mai târziu.

Abilitățile și experiențele sale se reunesc pentru a susține progresul de-a lungul acestui continuum. La preșcolari nu se produce disparat dezvoltarea fizică sau emoțională. Aceștia, învață holistic, astfel încât fiecare domeniu le influențează pe celelalte și niciunul nu operează independent. MECT precizează că dezvoltarea este un proces

multidimensional ierarhizat pe trei dimensiuni: „dimensiunea fizică/motorie (abilitatea de mișcare și coordonare, sănătate și nutriție) ; dimensiunea cognitivă (abilitatea de a gândi a reflecta, a judeca, a asculta și a înțelege, a comunica oral și scris); dimensiunea socio-emoțională (abilitatea de a interacționa cu lumea din jur și de a trăi emoții/sentimente adecvate)” (MECT, 2008, p, 10). Toate dimensiunile dezvoltării sunt interdependente ce se află într-o strânsă determinare și relaționare reciprocă, influențându-se și dezvoltându-se reciproc. Tot ceea ce se întâmplă în primii ani ai preșcolarului este necesar, atât pentru progresul său imediat cât și pentru viitorul său. Modificările ce au loc asupra domeniilor de dezvoltare ale preșcolarilor au la bază interacțiunea acestora cu

mediul înconjurător. Un copil care se bucură de atenție, de grijă, de comunicare va manifesta dorința și încrederea de a-și dezvolta capacitățile de relaționare.

Pornind de la o definiție despre emoție, menționată de către autorul Goleman Daniel, acesta precizează în lucrarea sa una din definițiile prezente în Dicționarul Oxford, menționând că emoția apare ca fiind „orice agitație sau tulburare mintală, sentimentală sau pasională; orice stare mintală acută sau tensionată” (Goleman, 2007, p. 361). Dar presupun că emoția se referă la un sentiment și la gândurile pe care acesta le antrenează, la stări psihologice și biologice și la măsura în care suntem înclinați să acționăm. Sub o altă formă putem spune că emoția este de fapt combinația mai multor modificări survenite la nivel subiectiv, cognitiv (de gândire), biologic și comportamental.

Dezvoltarea emoțională este un factor important pentru dezvoltarea echilibrată a copilului precum și pentru inserția lui armonioasă. Pentru toate acestea, copilul are nevoie să dobândească competențe socio-emoționale precum și un set

de competențe adaptative. Acestea fac referire la conștientizarea propriilor trăiri, asumarea și exprimarea liberă, abilitățile empaticе, capacitatea de a trece peste obstacole precum și capacitatea de a rezolva într-un mod creativ conflictele. Toate acestea reprezintă premiza în dezvoltarea personală a copilului. Tremurul de emoție are mai multe definiții asta datorându-se faptului că diverși autori au dezvoltat definiții în funcție de propriile lor afinități teoretice. Kagan oferă o definiție a acestui concept menționând că acestea reprezintă niște „schimbări acute în fiziologie, cogniție și comportament care apar ca răspuns la noutate, provocare, pierdere, atac sau frustrare” (Hendreș, 2013, p.160). Când o emoție este intensă, de exemplu, un zgomot în timpul nopții, sunt implicate trei sisteme de procese: fiziologic, cognitiv și comportamental. Reacțiile fizice includ activitatea sistemului nervos care nu este sub control voluntar, reacțiile cognitive includ inferențele asupra posibilelor explicații asupra posibilelor explicații ale zgomotului și luarea în considerație a unor modalități de acțiune, reacțiile comportamentale se

manifestă atunci când cineva afișează expresia facială a fricii sau eventual a mâniei.

Cercetările recente evidențiază faptul că nu doar simpla achiziție a informațiilor și a mai multor cunoștințe conduc la împlinirea și succesul unui individ ci rolul important este atribuit factorului emoțional. Indiferent din cultura din care facem parte, expresiile emoționale sunt universale deoarece reușim fără prea mare dificultate să le indentificăm, ca de exemplu: bucuria, tristețea, frica, rușinea, surpriza. Pentru favorizarea unei bune adaptări sociale și menținerea unei sănătăți mentale corespunzătoare, copiii trebuie să învețe să-și recunoască propriile sentimente pentru a-și putea exprima trăirile pe care le au (acest lucru realizându-se în măsura în care acesta a început să aibă un grad de conștientizare), trebuie să învețe cum să facă o disociere între sentimentele interne și exprimarea externă și nu în ultimul rând să identifice emoția unei persoane din expresia ei exterioară pentru a putea în felul acesta să ofere un feedback corespunzător. Înțelegerea și recunoașterea emoțiilor presupune în afara

etichetării lor verbale și o componentă nonverbală (mimică, tonalitatea vocii, gesturi). Modul în care copiii interpretează indicii non-verbali ai reacțiilor emoționale este rezultatul experiențelor anterioare legate de felul în care se manifestă emoțiile. Dezvoltarea abilităților de înțelegere și recunoaștere a emoțiilor este dependentă de frecvența cu care părinții sau cadrele didactice inițiază discuții despre emoții. Dificultățile în recunoașterea emoțiilor celorlalți creează probleme în interpretarea corectă a mesajelor cu conținut emoțional, dar și în expunerea unui mesaj adecvat ca feedback la emoțiile acestora. În caz contrar, pot apărea probleme de relaționare și situații conflictuale caracterizate prin manifestarea agresivității. Rolul emoțiilor în viața copilului este fundamental. Ele stimulează și direcționează activitățile cognitive și practice precum și atitudinile respectiv comportamentul individului. Acțiunea lor poate fi pozitivă sau negativă. „ Autocontrolul emoțiilor se poate realiza pe două planuri: individual și social. În plan individual controlul comportamentului verbal-viscero-motoriu;

constituirea mecanismelor de apărare a Eului. În plan social : învățarea unor reguli de relaționare afectivă adeziunea la un anumit etos afectiv. Autocontrolul adecvat al emoțiilor este realizat printr-o organizare verbal viscero-motorie bună” (Dumitru, 2002, p. 114). Datorită dezvoltării intense a limbajului, în jurul vârstei de 5-6 ani, copiii pot identifica și denumi majoritatea emoțiilor. Nu le plac eșecurile și devin critici cu ei înșiși; este recomandată stimularea competitivității cu ei înșiși și nu cu alți copii. Copiii de această vârstă pot manifesta teamă de separare când nu sunt alături de persoanele semnificative din viața lor în situații critice (de exemplu, când schimba grădiniță sau când dorm în altă parte decât acasă). Cea mai importantă achiziție în această perioadă este dezvoltarea empatiei, adică a abilității de a fi interesat și de a înțelege emoțiile celorlalți. De asemenea încep să își formeze simțul moralității și înțeleg termeni abstracți că: onestitate, corectitudine, moralitate. În acesta perioada înțeleg că emoțiile sunt cauzate NU de evenimentele externe sau de situații în sine, ci de interpretarea cognitivă a

acestora, adică de ceea ce gândim noi despre ele. Copiii la această vârstă sunt capabili să își elaboreze propriile reguli de reglaj emoțional în diverse situații de joc, de interacțiuni sociale și uneori aceste reguli sunt complexe. Deși la această vârstă copiii apreciază prietenii de aceeași vârstă, continua să apeleze la adulți (mai ales la părinți) pentru ajutor și sprijin.

Abilitățile de reglare emoțională sunt importante și utile pentru gestionarea corectă a emoțiilor negative, ceea ce este o condiție necesară adaptării școlare. Aceste abilități își dovedesc eficiența atunci când copiilor li se cere să-și concentreze atenția pe o perioadă mai mare de timp sau să urmărească instrucțiunile din ce în ce mai complexe ale cadrului didactic. Copiii care dețin o reglare emoțională optimă își gestionează eficient emoțiile negative și au mai puține probleme comportamentale. De aceea este indicat ca părintele, cadrele didactice să poarte diverse conversații cu copilul despre dorințe, emoții, comportamente, trăiri, deoarece îl ajută pe acesta să înțeleagă mai bine mecanismele psihice, cuvintele precizează

experiența psihologică dându-i coerență și criterii pentru înțelegerea acestuia. Conversațiile despre emoții oferă un cadru de transmitere a valorilor culturale, evaluărilor morale și a altor sisteme de credințe ale cadrelor didactice și ale părinților. Cadrele didactice și părinții care discută des și elaborat despre emoții au copii care pot conceptualiza emoțiile mult mai exact și mult mai variat.

Experiențele emoționale și sociale se dezvoltă simultan cu mecanismele cognitive care devin mai variate în perioada preșcolară, și, pentru o înțelegere completă, dezvoltarea copilului trebuie privită atât din perspectiva dezvoltării socio-emoționale cât și a celei cognitive.

Emotion, Vol. 27, No. 1, 2003.

□ Denham, S. A., Social-emotional competence as support for school readiness: What is it and how do we assess it? *Early Education and Development*, 17, 57-89, 2006.

Bibliografie:

□ Anghel, E., Psihologia educatiei pe tot parcursul vietii, Editura For You, 2011, București.

□ Chapman, G. & Champbell, R., Cele cinci limbaje de iubire ale copiilor, Editura Curtea Veche, 2007, București.

□ Cumberland Li, Nancy Eisenberg, Claire Champion, Elizabeth Gershoff, Richard A. Fabes, Motivation and

VALENȚELE FORMATIVE ALE JOCULUI LA VÂRSTA PREȘCOLARĂ

**Profesor pentru educație timpurie Vrânceanu Miruna,
Școala Gimnazială Domnească Oraș Târgu-Neamț**

Adevăratele funcții ale jocului sunt bine puse în evidență dacă jocul este bine structurat, proiectat și dirijat, pentru că, așa cum arăta J. Chateau „ în cadrul jocului, educatorul nu trebuie să fie șef, ci animator, cunoștințele lui să nu-l acopere pe copil, trebuie să lase adevărul să vină de la el”.

În joc are loc dezvoltarea tuturor laturilor personalității, a capacităților intelectuale, a calităților morale, a creativității. Dezvoltarea creativității în joc presupune în primul rând, formarea la copil a ideii jocului, priceperea de a alege conștient jocul, de a și-l imagina, de a găsi mijloace optime de realizare a proiectului, de a folosi cunoștințele acumulate în timpul activităților instructive. În joc, copiilor le pot fi formulate sarcini mai complexe, pot fi introduse norme de comportament mult mai dificile în timpul activităților instructiv-educative.

Fiind forma de activitate specifică vârstei preșcolare, jocul îndeplinește în viața copilului importante funcții formative. Prin joc se îmbogățește sfera afectivă și cognitivă a copilului, se dezvoltă curiozitatea, se conturează interesele, se extinde sfera relațiilor interpersonale și se deschide în planul imaginației prin interpretarea rolurilor socio-profesionale, accesul la viața și activitatea adultului.

Caracterul formativ al jocului este cu atât mai evident cu cât prin intermediul său copilul asimilează nu numai caracteristicile modelelor, ci și felul relațiilor acestora cu mediul social în care trăiește. Jocul îl obișnuiește pe copil să trăiască și să acționeze într-un grup mai mic sau mai mare. El își îmbogățește viața personală prin relațiile pe care le stabilește cu ceilalți copii, prin prietenii pe care le leagă, deoarece are posibilitatea să facă schimb nu numai de

sentimente, cunoștințe, ci și de experiență socială.

Jocul dă posibilitatea formării unor relații corecte în cadrul societății infantile și pune bazele relațiilor caracteristice societății adulților spre care tinde întreaga activitate de educație.

Prin intermediul jocului se realizează nu numai cunoașterea realității sociale, ci și imitarea unor anumite tipuri de relații sociale dintre adulți. Astfel, prin intermediul jocurilor, copiii deprind modele de conduită și ajung să reflecte până la nivel de înțelegere comportamentele.

Ținând cont că jocul activează, deopotrivă atât funcțiile psihice, cât și pe cele biologice putem spune că jocul are la copil rolul pe care munca îl are la adult și prin joc copilul se apropie de realitatea socială, pentru că orice activitate pentru copil este joc, iar orice joc este o metodă educativă. Jocul didactic, ca metodă de predare-învățare, dozat cu

pricepere în ansamblul strategiei educaționale, asigură un caracter atrăgător, dinamism, varietate, bună dispoziție activității de învățare, restabilește echilibrul psihofizic, furnizează motivația secundară, nu mai puțin stimulatoare, fortifică energiile fizice și intelectuale ale copiilor.

Din pricina acestor multiple valențe ale jocului, vom înțelege de ce sunt necesare îndrumarea și controlul acestuia de către adult. Pentru ca jocul să-și împlinească menirea de a realiza educația morală, fizică și intelectuală este necesar ca alegerea și desfășurarea lui să fie îndrumată și controlată de educatori și părinți. Un joc reușit stimulează pe copil să gândească, ridică în fața lui diferite probleme de joc și acest fapt contribuie la dezvoltarea proceselor cognitive.

Jocul didactic este considerat „una din principalele metode active, atractive, eficiente în munca instructiv-educativă cu preșcolarii și școlarii mici.,,

Din multitudinea și varietatea încercărilor de a surprinde și a descifra esența acestui proces complex- jocul- pornind de la

definiții care determină jocul ca fenomen tranzitoriu, ca mijloc de exprimare și exteriorizare a trăirilor, ca formă de conduită (U. Șchiopu), drept proces și cale de modelare (J. Chateau), activitate în care se prefigurează diferite genuri de activități (dupa alte opinii), ne oprim asupra definirii jocului dată de N. Leontiev, dupa care: jocul este o activitate de tip fundamental cu rol hotărâtor în evoluția copilului, constând în reflectarea și reproducerea vieții reale într-o modalitate proprie copilului, rezultat al interferenței dintre factorii biopsihosociali. Jocul este transpunerea pe plan imaginar a vieții reale pe baza transfigurării realității, prelucrarea aspirațiilor, tendințelor, dorințelor copilului.

Jocul favorizează dezvoltarea aptitudinilor imaginative, a capacităților de creare a unor sisteme de imagini generalizate despre obiecte și fenomene, posibilitatea de a opera mintal cu reprezentări după modelul acțiunilor concrete cu obiectele în timpul jocului. În joc multe lucruri sunt imaginate, convenționale în timp ce trăirile celor antrenați în joc sunt întodeauna

adevărate, sincere, acțiunile lui sunt reale.

Prin joc, copilul preșcolar descoperă noi modalități de expresie atitudinală care îi sporesc vigoarea sa acțională și dinamismul său, nevoia de explorare. Deosebit de important este faptul că jocul oferă posibilitatea dezvoltării naturii autentice a copilului, a forțelor sale, creând prin aceasta o premisă pentru elanul uman al afirmării.

Bibliografie:

- Cerghit, I. ,*Metode de învățământ*, E. D. P., București, 2007;
- J.Chateau, „Copilul și jocul”,E.D.P, București 1976;
- Șchiopu, U. , *Psihologia copilului*, E. D. P., București, 1967;
- Cerghit, I., Radu, I. T., Popescu, E., Vlăsceanu, L., 1999, „Didactica”, E. D. P., București.

**PROIECTUL ERASMUS+ KA121 School Education-Staff mobilities
2024-1-RO01-KA121-SCH-000205676
ENVIRONMENTAL EDUCATION: LEARNING AND ACTING FOR A BETTER
FUTURE**

**Profesor Scurtu Cristina-Simona,
Liceul Economic „Alexandru Ioan Cuza”, Piatra-Neamț**

În perioada 19.05.2025 – 24.05.2025 am participat la programul de mobilitate ERASMUS+ KA121 School Education-Staff mobilities, cu indicativul 2024-1-RO01-KA121-SCH-000205676, la cursul de formare intitulat: ENVIRONMENTAL EDUCATION: LEARNING AND ACTING FOR A BETTER FUTURE, organizat de Europass Teacher Academy în orașul italian Florența. Obiectivele activității de mobilitate au fost: schimbarea atitudinii și comportamentului în ceea ce privește sustenabilitatea, reflecția asupra rolului pe care educația îl joacă în conștientizarea protejării și conservării mediului înconjurător, extinderea orizontului cultural prin schimbul de experiență cu ceilalți profesori europeni participanți. Inițial, subiectul cursului nu m-a surprins. Educația ecologică îmi era un subiect familiar, dat fiind că textele și lecțiile despre protejarea

mediului sunt o temă repetitivă în manualele de limba franceză. Discuțiile ulterioare și activitățile cu elevii puneau accent îndeosebi pe modalitățile de protejare și de economisire a resurselor naturale. Însă, dimensiunile dezastrului ecologic, conjunctura care l-a generat, precum și acțiunile activiștilor de mediu și ale oamenilor de știință care au luptat, de-a lungul istoriei recente, pentru protejarea mediului nu îmi erau cunoscute și au constituit materia, alături de exercițiile interactive, a unui curs intens, activ și reflexiv.

Prima parte a programului educațional, ziua de luni, a fost dedicată momentului de inter-cunoaștere. Fiecare dintre cei 8 cursanți și-a prezentat școala, profilul educațional al instituției, precum și motivul pentru care participă la un astfel de curs. În partea a doua a zilei am discutat despre conceptul de încălzire globală și despre pericolul catastrofic iminent, care ne amenință, dacă vom

continua să ignorăm această situație.

Marti, discuția a continuat pe tema schimbărilor climatice, a încălzirii globale și pe cauzele acestui fenomen. În după-amiază aceleași zile am vizitat o mini-grădină botanică, a comunității orașului, un loc minunat, în care s-au luat în considerare și s-au pus în practică, în mod vizibil, ideile de sustenabilitate și de *economie circulară*. Rezervația se numește *Ortidipinti* și detalii despre ea se regăsesc la adresa: <https://www.ortidipinti.it>.

Discuția de miercuri a punctat problemele generate de *încălzirea globală* și a evidențiat obstacolele care împiedică procesul de regenerare climatică. S-a vorbit, în cadrul cursului despre dezvoltarea sustenabilă, despre obiectivele și rezultatele acestei acțiuni globale, despre biodiversitate, despre problemele și despre soluțiile conservării acesteia. Formatoarea ne-a propus drept activitate

interactivă, un joc. Fiecare dintre noi îndeplinea, în cadrul acestui joc, un rol social, major (din poziția de ministru, director, antreprenor etc.) sau minor (șomer, emigrant/a, persoană vulnerabilă). Discuția care a urmat acestei activități a punctat faptul că deciziile privind salvarea viitorului Terrei le aparțin unei minorități educate, informate, avantajate financiar și mai puțin celor care sunt dezavantajați social sau economic.

În cea de-a patra zi a cursului, am fost informați asupra conceptului de *fast-fashion*. Am ajuns la concluzia că pasiunea pentru shopping este mai nocivă decât ar părea, de vreme ce numărul mare de haine care se cumpără la nivel mondial reprezintă, în cele din urmă, un balast dificil sau imposibil de reciclat. A doua parte a zilei a fost dedicată analizei fenomenului de *poluare cu plastic* și, respectiv, de reciclare a plasticului. Formatoarea ne-a vorbit și despre *greenwashing*, o pseudo-atitudine ecologică, adoptată în secolul nostru de corporații, ca semn al preocupării lor față de protejarea mediului.

Ziua de vineri a avut o notă ceva mai optimistă, atât prin imaginarea planului de acțiuni ecologice care poate fi pus în practică în clasă, cu elevii, cât și prin formularea concluziilor asupra stagiului

de formare. Înmânarea certificatelor, completarea chestionarului privind cursul și promisiunile de colaborare viitoare între participanții la curs, pe proiecte ecologice, au încheiat în mod festiv ziua.

Stagiul didactic s-a dovedit de un real folos, prin propunerea unei strategii educaționale interesante, interactive, cu recurs la tehnologie. Informațiile obținute la curs se pot dovedi utile în orice alt context educațional, nu numai în procesul de predare-învățare-evaluare. Foarte utilă s-a dovedit formula de comunicare pe care formatoarea noastră, domnișoara Tamara Slovinska, a inițiat-o și menținut-o: un padlet pe care erau notate informațiile și impresiile zilei de curs. Un instrument care s-a dovedit util și în activitatea ulterioară, de la clasă și în cea de diseminare a informațiilor cursului.

Acest curs s-a dovedit benefic pentru activitatea mea de profesor pentru că mi-a îmbunătățit abilitățile discursive și de comunicare în limba engleză, precum și cunoștințele despre domeniul ecologiei.

Programul cursului a presupus deopotrivă activități individuale și colective, în binom sau în grupe de 4, activități care au îmbinat ludicul și umorul, fără să obnubileze drama dezastrului ecologic la care

luăm acum parte. Toate activitățile au fost contexte de învățare care au condus la dezvoltarea încrederii în ceilalți parteneri de curs, la comunicarea în limba engleză și la momente unice și încântătoare de învățare, definite prin bună-dispoziție și colaborare eficientă.

Nu mai puțin importante au fost achizițiile de ordin afectiv, prin experimentarea moștenirii culturale a țării vizitate, Italia. Florentinii s-au dovedit gazde amabile și ospitaliere și nu au pregetat să ne prezinte elemente de cultură și civilizație, de istorie a țării lor, etc. în cadrul excursiei desfășurată în Pisa.

La sfârșitul acestei activități de formare am primit un certificat de participare la curs și documentul de mobilitate Europass.

DINCOLO DE ECRANE: CÂND TEHNOLOGIA DEVINE MAGIE ÎN SALA DE CLASĂ

**Informatician Ovidiu Măță,
Casa Corpului Didactic Neamț**

Dacă în urmă cu câțiva ani priveam digitalizarea ca pe o simplă transpunere a manualului pe un ecran, experiența recentă de formare din Grecia (program Erasmus+) a demonstrat că adevărata revoluție digitală în educație este una de profunzime.

Nu este vorba despre a înlocui tabla cu un monitor, ci despre a folosi instrumente invizibile pentru a construi experiențe de neuitat.

Cea mai mare barieră în calea creativității profesorului este, adesea, lipsa timpului. Aici intervine Inteligența Artificială. Utilizând platforme precum DeepSeek sau Curipod, am descoperit că IA nu este un substitut pentru gândirea noastră, ci un "asistent de producție" incredibil de rapid.

Prin MagicSchool.AI, profesorul poate genera în câteva secunde scenarii de lecție diferențiate, lăsându-i

libertatea de a se concentra pe ceea ce contează cu adevărat: interacțiunea umană și sprijinul emoțional al elevului.

Mai mult, prin instrumente de design generativ precum Ideogram, putem oferi clasei un suport vizual spectaculos, care să ancoreze informația în memoria pe termen lung prin forța imaginii.

Am învățat că un elev care se joacă este un elev care învață fără să simtă efortul. Gamificarea, prin platforme ca Wordwall sau LearningApps, nu este doar o metodă de divertisment, ci o strategie de evaluare formativă care elimină stresul notei și introduce entuziasmul progresului.

Însă magia se întâmplă cu adevărat atunci când elevul devine autor. Prin Digital Storytelling (utilizând StoryJumper sau BookCreator), clasa se transformă într-o redacție sau într-o editură. Elevii nu mai memorează povești; ei

le creează, integrând sunet, imagine și text, proces care dezvoltă o alfabetizare digitală profundă și o încredere în sine formidabilă.

Poate cel mai spectaculos instrument din "toolkit-ul" profesorului modern este Realitatea Augmentată (AR). Aplicații precum Arloopa sau Quiver permit ruperea barierelor fizice ale clasei. Imaginați-vă o lecție de istorie unde o figură legendară pare să pășească printre bănci sau o lecție de biologie unde inima umană pulsează în format 3D deasupra tabletei fiecărui copil. Aceste momente de uimire sunt cele care transformă informația în cunoaștere autentică.

Pentru a ilustra modul în care toate aceste instrumente se armonizează, am proiectat un eveniment de final de ciclu primar care depășește formatul clasic al unei serbări. "The Time Travel School Bell" este o piesă de teatru interactivă unde tehnologia servește

emoția: cei 28 de elevi devin actori într-o călătorie digitală prin amintirile lor. Folosind sunete digitale și proiecții create prin instrumente Web, am reușit să implicăm nu doar elevii, ci și părinții, care devin parte din actul artistic. Este dovada supremă că inovația digitală, atunci când este infuzată cu empatie, are puterea de a uni comunitatea școlară.

Integrarea acestor resurse în curriculum-ul zilnic nu este un lux, ci pasul decisiv către o școală care să fie pe măsura secolului în care trăim.

Tehnologia ne oferă decorurile și efectele speciale, dar profesorul rămâne regizorul care dă sens întregului spectacol educațional.

Aceste instrumente nu reprezintă o provocare tehnică, ci o invitație de a redescoperi bucuria de a preda într-o lume în care limitele sunt impuse doar de propria noastră imaginație.

Digitalizarea reușită nu se măsoară în numărul de tablete, ci în sclipirea din ochii elevilor când descoperă ceva nou.

O ODISEE EDUCAȚIONALĂ ÎN GRECIA, SUB SEMNUL ERASMUS+

**Profesor-metodist Elena-Roxana Irina,
Casa Corpului Didactic Neamț**

În peisajul educațional contemporan, adesea saturat de termeni precum „digitalizare” sau „reformă”, există momente care reușesc să redefească însăși esența profesiei de educator. Un astfel de moment a fost participarea mea la cursul de formare „*Innovative Learning, Digitalisation and Web Tools*”, desfășurat sub soarele Greciei, într-un cadru care a îmbinat rigoarea academică cu efervescența schimbului cultural Erasmus+.

Dacă simpozioanele ne oferă cadrul formal de prezentare a rezultatelor, paginile acestei reviste îmi permit să explorez dimensiunea profundă, aproape filosofică, a modului în care tehnologia, sub îndrumarea unui formator vizionar, poate transforma o sală de clasă obișnuită într-un hub de creativitate globală.

Programul nu a fost doar o listă de aplicații, ci o

călătorie structurată spre deconstrucția barierelor dintre profesor și elevul nativ digital.

Luni: Arta de a vizualiza gândirea.

Prima zi ne-a provocat să regândim modul în care organizăm informația. Instrumentele de *Mind Mapping* și *Word Clouds* (precum Canva sau Mentimeter) au fost prezentate nu doar ca suporturi vizuale, ci ca modalități de a „extrage” cunoașterea de la elevi, făcând procesul de învățare vizibil și participativ.

Marti: Puterea poveștii în era biților.

Digital Storytelling-ul a fost revelația celei de-a doua zile. Am învățat că, în ciuda tehnologiei avansate, creierul uman rămâne programat pentru povești. Prin platforme ca StoryJumper sau BookCreator, am înțeles cum putem oferi elevilor „vocea” de care au nevoie pentru a

deveni autori ai propriului parcurs educațional.

Miercuri: O nouă realitate.

Ziua dedicată Realității Augmentate (AR) ne-a purtat în dimensiuni la care, acum zece ani, doar visam. Vizualizarea unor concepte abstracte prin Arlopa sau Quiver transformă abstractul în concret, oferind acele momente de „Aha!” care fac ca învățarea să devină permanentă.

Joi: Inteligența Artificială – Aliat sau inamic?

Poate cea mai așteptată sesiune a fost cea dedicată IA. Am explorat ChatGPT, DeepSeek și instrumente specializate precum MagicSchool.ai. Concluzia? IA nu este aici să ne înlocuiască, ci să ne elibereze de povara administrativă, permițându-ne să redevenim mentori, nu doar furnizori de informație.

Vineri: Jocul ca metodă supremă de învățare.

Gamificarea și platformele de tip „Escape

Room” digital (GooseChase, Wordwall) au încheiat cursul, demonstrând că rigoarea academică nu este incompatibilă cu bucuria jocului.

Succesul acestui program a depins într-o măsură colosală de personalitatea formatorului. Într-o lume a algoritmilor, factorul uman rămâne cel care face diferența.

Claritatea explicațiilor, entuziasmul contagios și capacitatea de a adapta conținutul complex la realitățile diverse ale participanților din toată Europa au creat un mediu de învățare colaborativ rar întâlnit.

Acesta este, probabil, cel mai important mesaj pe care îl aduc înapoi în comunitatea mea: tehnologia este doar un instrument; magia se întâmplă atunci când un profesor motivat folosește acele instrumente pentru a construi punți între inimi și minți.

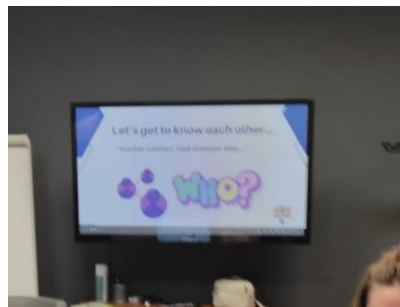
Un produs concret al acestei mobilități a fost proiectarea unei lecții-eveniment pentru finalul ciclului primar. Intitulată „The Time Travel School Bell”, această piesă de teatru digitală implică 28 de elevi în roluri active, călătorind prin timp cu ajutorul resurselor

multimedia. Este o dovadă vie a modului în care ceea ce am învățat în Grecia poate fi adaptat pentru a crea amintiri de neșters pentru elevi și părinți deopotrivă.

Plecând de la acest curs, nu am adus cu mine doar un certificat, ci o nouă identitate profesională.

Erasmus+ nu este doar despre mobilitate geografică, ci despre mobilitatea ideilor. Inovația digitală, atunci când este infuzată cu empatie și creativitate, are puterea de a transforma școala într-un spațiu al viitorului, aici și acum.

Vă invit, stimați colegi, să nu priviți digitalizarea ca pe o corvoadă, ci ca pe o invitație la aventură. O aventură pe care eu am început-o în Grecia și pe care o continui în fiecare zi la catedră, convinsă fiind că viitorul educației este deja în mâinile noastre.

STIMAȚI CITITORI,

Următorul număr al revistei „ȘCOALA MODERNĂ” va apărea în luna **decembrie 2025**.

Revista poate cuprinde lucrări din diferite domenii, cum ar fi: management educațional, management de proiect, didactica generală și didactica specialității, metodologii instructiv educative, parteneriate și proiecte, alternative educaționale, școala, cultura și tradiție, sprijin, suport și asistență educațională și psihologică, lucrări de cercetare, studii de specialitate, exemple de bune practici, etc.

Materialele vor fi trimise până la data de **15 decembrie 2025**, pe adresa de email a Editurii Alfa: alfa.ccdnt@gmail.com.

Cerințele de tehnoredactare

- ✓ Se trimit doar documente în format WORD, de maxim 4 pagini, denumite cu titlul lucrării;
- ✓ Font Arial nr.12;
- ✓ Spațierea paragrafelor va fi de 1.0 rânduri;
- ✓ Textul trebuie să fie redactat obligatoriu cu diacritice și să conțină numele și titlul didactic al autorului, școala și localitatea la care predă acesta;
- ✓ În cazul în care au fost folosite surse bibliografice, în mod obligatoriu acestea trebuie precizate.

Număr realizat de:

Profesor-metodist Elena-Roxana Irina irina.roxana@ccdneamt.ro

Profesor-metodist Rodica Hogaș-Ciuchi ciuchi.rodica@ccdneamt.ro

Informatician Ovidiu Măță ovidiu.mata.ccdnt@gmail.com

ȘCOALA MODERNĂ - publicație trimestrială editată de C.C.D. Neamț
Director: Elena Laiu
laiu.elena@ccdneamt.ro

Colectivul de redacție:

- ✓ profesor director Elena Laiu
- ✓ prof. metodist Elena - Roxana Irina - irina.roxana@ccdneamt.ro
- ✓ prof. metodist Lăcrămioara Tincă - tinca.lacramioara@ccdneamt.ro
- ✓ prof. metodist Gabriela Livia Curpănaru - curpanaru.gabriela@ccdneamt.ro
- ✓ bibliotecar Ana Macovei - ana.macovei.ccdnt@gmail.com
- ✓ informatician Ovidiu Măță - ovidiu.mata@ccdneamt.ro

Adresa redacției: Piatra-Neamț, str. Petru Rareș, nr. 24, tel. 0333-408174
E-mail: alfa.ccdnt@gmail.com

ISSN 2069 - 4504

Responsabilitatea pentru conținutul materialelor publicate revine exclusiv autorilor.